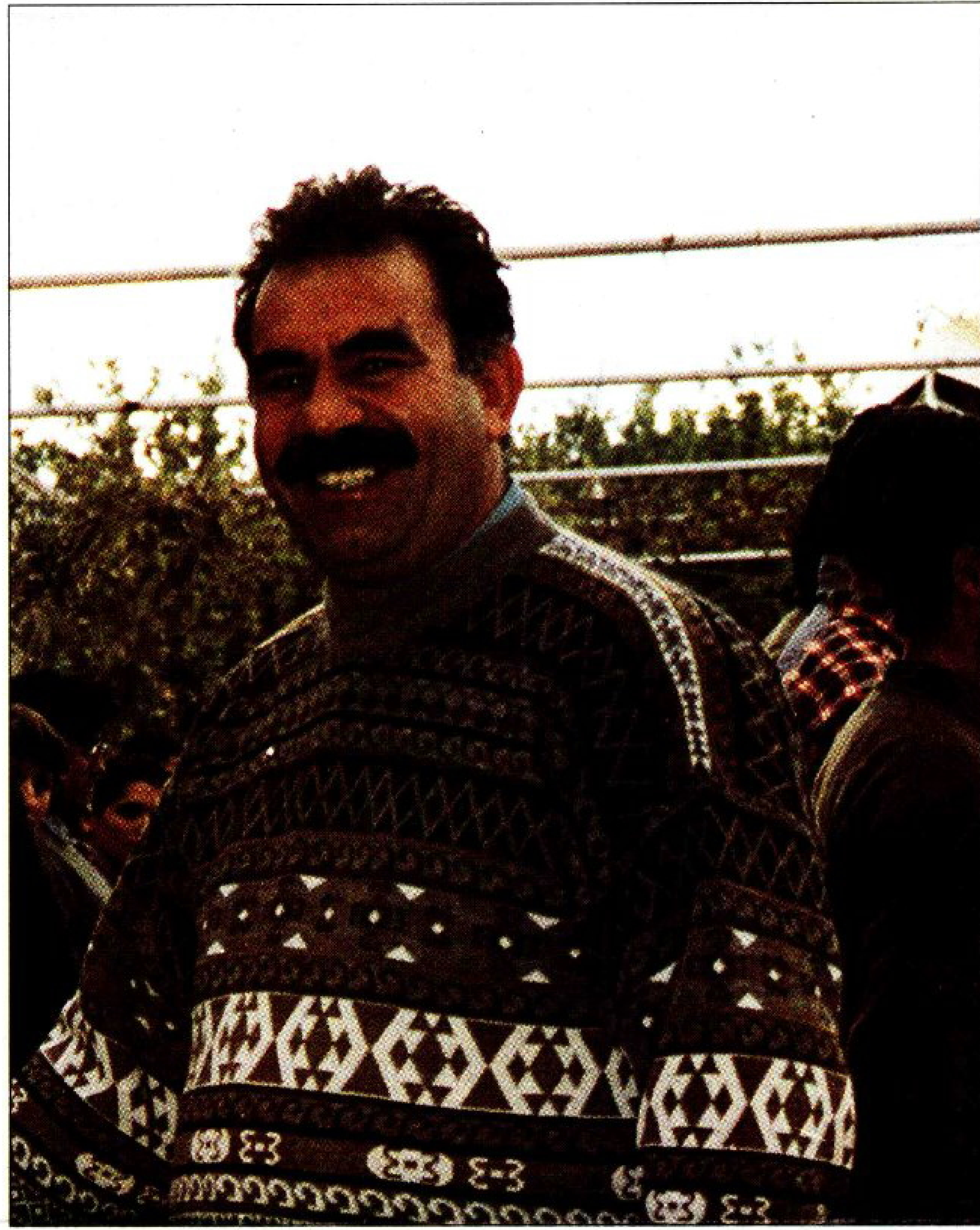
Başkan APO'nun 16. yıldönümü zafer talimatı

Bir özgürlük türküsü gibi başlayan parti tarihimiz, bugün gerçekleşen bir yaşam tarzı olarak sadece tüm düşünce ufkumuzu, tutkularımızı temsil etmekle kalmıyor. Denilebilir ki bu, bir dünya gerici gücü olarak hedeflediği düşman kadar, insanlık tarihinin tüm ilerici, özgür ve insana yakışır diye tabir edilen yaşamını da esas almayı böyle kısa bir geçmişe sığdırması, gerçekten dostun da, düşmanın da ilgiyle izlediği bir gerçekleşme, bir tarihsel olaydır.

Kürdistan somutu gibi pek de ciddiye alınmayan, uluslararası ve hatta tarihsel arka planda olup olmadığı hakkında kuşku duyulan ve halkı da en köle edilen, belki de en bilinçsiz, kuralsız kullanılan ve gerçek anlamda halk olmaktan çıkarılmış bir gerçeklik zeminine dayanan bu hareket, günümüzün devrimsel gelişiminde neredeyse en başa olarak, yine klasik ölçülerle değerlendirirsek yetersiz kalır. Mutlaka kendine özgü yanları da görülerek, değerlendirilerek tanımlama yapılırsa, belki gerçeği biraz daha iyi yakalamış oluruz.

Şu çok açık ki; bütün uygarlık tarihinin egemen-sömürücü sınıflarının en son gelişkin faşist, politik temsili olarak TC'nin, bugün en amansız bir şekilde birinci sırada ve her şeyini, bütün iç ve dış politikasını, onunla bağdaşmayan ne varsa hepsini silip-süpürerek, bunu özel savaşımın arkasına bağlayarak, tüm hıncı ve bütün tarihsel öfkesiyle yüklenerek bitirmeye çalıştığı bir hareket olma özelliğini bile göz önüne getirdiğimizde, işin canalıcı yönünün ne olduğu biraz daha iyi anlaşılabilir. Bir düşmanın yönelim düzeyi ve bu yönelim düzeyinin arkasındaki tarih, Arap kabile topluluklarıyla, dönemin en gelişkin tüccar ve çoğunluğu Yahudi olan toplulukların zıtlığının bir dile getirilmesi olduğunu Kuran'ın ağırlıklı bir anlatımı olarak görebiliriz; ki o döneme göre gerçekleşen insanlıktır. Arap çölündeki insan geri durumda, fakat yaşama yürümek istemektedir. Daha sonra Hz. Muhammed'in geliştirdiği yaşam onlar için çölde bir serap gibidir. Onun sadece tutkusu, umudu vardır ve bir yerde Muhammed budur.

Diğer yandan Arap yarımadasında umudun gerçekleşmesinin, cisimleşmesinin ifadesi olarak ticaret ve ticaret malları vardır. İşte buna damgasını vuran da Yahudilik olmaktadır. Yahudiliğin arkasında Musa'nın lanetlediği bir kavim, bu kavmin diasporası, yeryüzüne dağıtılması var. Ayrıca İsa'nın çıkışı; yine





oynayan bir hareket olma şansına da sahip olmaktadır. Tarihi örneklerle kıyaslamaya çalışıyoruz, ama benzerlikler sınırlı ve daha çok kendine özgü yanı ağırlık kazanmaktadır. Kavranılması için gerek düşmanın, gerek dostlarının ve gerekse kendi mensuplarının yaptığı değerlendirmeler, yorumlar hala hareketin bütün boyutuna ulaşmaktan uzaktır. Dolayısıyla ona canı gönülden ulaşmak isteyenler kadar, onu bir kaşık suda boğmak isteyenler açısından da sorun olmaya devam etmektedir.

Her ciddi sanatsal olay böyledir. Hareketimizin de tamıtamına bir sanatsal olay gibi gelişmesi, çok değişik yo-rum- cephe ne kadarsa, karşı tarafın anlamı da o kadardır. Bugün uluslararası gericiliğin ve yine tarihsel arka planın bu kadar kapsamlı olması tesadüf değildir. Oldukça bilinçli, örgütlü bir devrimci hareket olarak PKK, tarihte ne kadar benzerleri varsa, hepsinin yeniden canlanması olarak da anlaşılırsa, kendi savaşım gerçeğimizi biraz daha iyi anlamış oluruz.

Aynı şey bu hareketin umutları açısından da söylenebilir. En eski insanlık umutları kadar, çağdaş insanın da umudu, inancı, morali anlamında ne varsa, onu kendinde toplamış, özümsemiş ve gerçek- Moğollar, Sasaniler var. Dikkat edilirse Büyük Roma İmparatorluğu, Sasani İmparatorluğu (biri Batı'da, Bir Doğu'da) ve Güney'de de Habeşistan devleti var. Hz. Muhammed'in Arap çölündeki umudu adeta deryada damla, çölde serap gibidir. Ama biraz derinliğine anlamaya çalıştığımızda görülmektedir ki, karşısındakiler biraz çürüyor ve çok eski bir tarihi temsil ediyorlar. İşte bu halleriyle de artık büyük umudun önünde engeldirler. Bir yandan baskı altında tuttukları halklar inim inim inliyor, diğer yandan köleliğin ağır koşulları altında kesin bir kurtuluşçuya doksandokuzuncu dereceden sonra bir derece nasıl kaynamaya götürürse, bu da öyle bir dönemdir ve bilindiği gibi peş peşe beklenmedik (ki buna mucizevi gelişme denilir) olağandışı, mucize anlatımlarıyla doludur. Aslında mucize denilen, peş peşe ve çok çarpıcı gelişen devrimci olaylardı. Döneme göre elbette ki muci- hin talihsiz birer temsilcisi olduklarıdır. Dönem onlar için artık defterlerini kapatmak üzeredir. Dolayısıyla burjuvazinin biraz da şımarık temsilcileri bunu farkediyorlar ve peş peşe sökün ediyorlar. Yine özgürlük umudu (ki meşhurdur) **"Özgürlük, eşitlik, kardeşlik"** sloganlarıyla atılır bu sefer. Fransız filozofları düşünce nemin koşulları bunlar için başarının henüz erken olduğunu, koşulların buna pek denk değişmediğini gösteriyor. Büyük kahramanlıklarla direnmelerine rağmen, bu devrimlerde, döneme göre orta sınıf da diyebileceğimiz kesimlerin, yani en gericileşmiş olanlar ile en ileri uç öğeleri arasında bir orta kesimin kazanmasının söz ko-

PKK'NİN 16. ZAFER YILI VE ÖNDERLİĞİNİN SANATI

lara konu olmasının da esasını teşkil etmektedir. Sadece bilimsel temellere dayanan bir hareket değil, en az onun kadar insan iradesinin, moralinin, inancının bilimle birleştirilmesinin de kendine özgü en iddialı örneğini teşkil etmektedir. Her ciddi yaratma olayı sanata özgüdür ve PKK'nin de böyle yaratma yanı ağır basan bir hareket olduğunu söylersek, işin gerçeği daha iyi anlaşılır.

PKK klasik tanımlara sığmayan bir harekettir

Klasik ölçülerle bir PKK tanımı yapmak yetersizdir. Tarihi, sosyal, ekonomik, kültürel, siyasal bütün yönleriyle anlamını vermeye çalışsak bile, yine de bu olayı tam izah etmek mümkün olamaz. Ayrıca bir önderlik sanatı leştirmek isteyen bir olay olduğunu söylersek, gerçeği biraz daha yakından tanımış oluruz.

Umudun tarihi ve yeşerdiği koşullar

Her büyük devrimde olduğu gibi, PKK'nin de önderlik ettiği devrim, tarihin yeniden canlanması kadar güncel devrimci ve karşı-devrimci güçlerin de bir savaşımı olarak karşımıza çıkar. İslam Devrimi'ne baktığımızda, Hz. Muhammed'in aslında kendisinden önceki peygamberler tarihini esas aldığını görürüz. Nitekim Kuran bunun anlatımıyla doludur. Ama aynı zamanda bunun o günün en çelişkili, çölde boğulmakla yüz yüze olan çok cahil, geri ihtiyaç gösteriyorlar.

Öte yandan artık kendi içinde çözümsüz kalan bir sefahat ve sefalet için takılıp giden, belki de binlerce yıllık köle, aristokrat gelenek artık yaşama bir şeyler vermekten çok uzaktır. Hatta tüm halkların yaşam gözeneklerine çekilen bir mil gibidir. Artık tarih bu noktada bir yenilenmeyi, bir kurtuluş hareketini kaçınılmaz kılıyor. Herhangi birisinin bireysel umudu, tutkusu eğer biraz tarihin derinlikleriyle ilgiliyse ve güncel yaşama da biraz özgürce bakmak istiyorsa, o her an saçılmaya ve çok bitek (verimli), çok çoğalmış olarak ürün vermeye hazır hale gelmiş demektir. Yani umudun gerçekleşme dönemine girilmiştir. Hani ufak bir kıvılcım nasıl bozkırı tutuşturursa veya zedir.

İşte Kuran'ın kutsallığı da buradan ileri gelmektedir. Her peygamberin olduğu gibi, Hz. Muhammed'in de kutsallığı böyle mucizevi gelişmelerin tabiatından kaynaklanmaktadır. Bilindiği gibi bin dörtyüz yıldır hala etkileri silinmeyen ve hatta kendisini alternatif diye sunmak isteyen insanlık tarihinde bir geleneği temsil ediyor.

Fransız Devrimi'ne baktığımızda da, köhnemiş bir Fransız monarşisi, sefalet ve sefahatıyla insanlık açısından, özellikle de Avrupa'nın umudu, yenilenmesi ve tutkusu karşısında aşılmak zorundadır. Maria Antoinette üzerine, Kral Louis üzerine çok şey söyleniyor, ama en söylenmesi gerekenler, bunların binlerce yıllık kölelik, feodal monarşik tari- patlaması yaparlar. Yine Napolyon gibi müthiş açılım gösteren askeri komutanlar çıkar. Bir yandan giyotinlerle başlar sapır sapır dökülürken, diğer yandan bu yıllarda şen-şakrak özgürlük türküleri söylenir. Kıpkızıl bir kan ortamında burjuva devriminin gülleri açılır. Bilindiği gibi hala dünyayı etkileyen bir devrim olarak, o da tarihteki rolünü oynamış ve oynamaktadır.

Bunun biraz daha gelişmiş biçimi, Rus ağırlıklı Ekim Devrimi'dir. İslam Devrimi'ndeki Hz. Ali, yine Fransız Devrimi'ndeki Baboef gibi radikal kişilikler, devrimin sol veya komünist diyebileceğimiz kesimini temsil ediyorlar. En eşitlikçi, en özgürlükçü, en adaletli bir yaklaşımı insana daha layık gören kesim olarak rol oynamak istiyorlar, ama dö- nusu olduğunu görüyoruz. Ekim Devrimi biraz bu geleneği aşmaya çalıştı. En radikal kesim olan Bolşevikler, orta kesimin tasfiyesini de en az Çarlığın (ki en gerici uç noktası oluyor) tasfiyesi kadar birlikte ve iç içe götürdüler.

Bu, insanlık tarihinde en radikal ve emeğin lehine olan devrimsel bir gelişme oluyor. İlk defa tarihte en ezilen, en sömürülenlerin, ezen ve sömürenler üzerinde büyük bir hegemonyası gibi bir gelişme gösteriyor. Bilindiği gibi Ekim Devrimi, çağımızı en çok etkileyen bir devrim olarak hala etkinliğini sürdürmeye devam ediyor ve bu haliyle de orijinal bir devrimdir. Daha önce örnekleri olmayan bir devrimsel gelişmedir. Tabii dünya gericiliği ona karşı büyük bir haçlı seferi başlattı ve hala da bu seferini

amansız yürütmektedir. Fakat insanlığın da kazandığı eşitlik ve özgürlük kolay kolay belleklerden ve insan yaşamından sökülemeyecek kadar derinliğine bir yaşama kavuşmuştur.

Böyle tarihi devrimsel örnekler ışığında, Kürdistan somutunda gelişse de gerçekte köklü bir insanlık devrimi olmaya aday bir gelişme olarak PKK ne anlam ifade eder? Bir de bu yönüyle baktığımızda, bu köklü devrimlerle benzer bazı yanları olduğunu görmekteyiz. Bunun da başlangıçta çok küçük bir azınlığın eylemi gibi geliştiği görülüyor. Tamamen bir umut ve tutku hareketi, bununla birlikte gelecekte yaşanabilecek bir yaklaşım gücü, inanç gücü olarak doğuyor.

■ Gayri resmiyetin devrimle bağlantısı çok açıktır. Gayri resmiyettir (mafya türü) ama büyük bir kısmı devrimle bağlantılıdır. Gizliliğin, kural dışı yaşamın büyük bir kısmı devrime yatkınlığı ifade eder.

Hz. Muhammed'in topluluğu çok yeni ve geçmişe en radikal eleştiri yönelten, en ideolojik, en siyasal, en moralli, en inançlı bir topluluk gibi kendini gösteriyor. Gücünü de buradan alıyor. Yani bir atom çekirdeği görünmez, ama patladığında etkisi ne kadar büyükse, bu inanç topluluğunun da başlangıçta ne kadar etkili-güçlü olduğu çok sonraları anlaşıldı. Bu inanç topluluğunun daha sonra neden büyük bir volkan gibi patlayarak bütün bir yeryüzünü sarstığını, o topluluğun oluşum özelliklerinde aramak gerekir. Bu oluşum içindeki umut, inanç, tutku, moral, bilinç, iddia, hırs, öfke, sevgi o kadar yoğun işlenmiştir ki, daha sonraki siyasal, askeri düzenlemesi büyük bir yürüyüştür, savaştır. Sonuçta da bildiğimiz gibi, büyük imparatorluklar dönemine geçildi.

Fransız Devrimi'nin de aslında biraz daha karmaşık olan, burjuvazinin rekabetçiliği ortamında çelişkili yanları ağır basan, fakat oldukça felsefeyle, bilimle, yine özgürlük umutlarıyla dolu toplulukların hırslı, Fransızlara özgü kinli, bir o kadar da kendilerine sevdalı durumlarıyla (ki genelde burjuvazi biraz böyledir) nasıl böyle peş peşe monarşinin, kilisenin başına patladığını görüyoruz. Ve bunun çok kısa bir süre içinde bir Napolyon'u (en güzide burjuva komutanıdır) ortaya çıkardığını, onun da bir yandan İngiltere'ye, İtalya'ya, Mısır'a, İspanya'ya, Suriye kıyılarına, yine Moskova önlerine kadar, on-onbeş yıl içinde yayıldığını görüyoruz. Bu kuvvetin de o çekirdekleşmenin içindekine benzer bilincin, umudun, kinin, öfkenin, yaşam tarzının açılması olduğunu, onun kendi kararı olarak dünyaya yayılma gerçeği olduğunu rahatlıkla söyleyebilecek durumdayız.

Bolşevik topluluğuna baktığımızda bu daha da çarpıcıdır. Bolşevik topluluk da tamamen en ezilenlerin, en eşitlikçilerin hırsını, umudunu, yaşam tarzını, onun için düşünce gücünü, moralini, inancını yoğunlaştırıyor. Bilindiği gibi bu yoğunlaşmanın daha sonra karar bulması hızla Bolşevik ordularının doğuşuna yol açıyor. Bu ordulaşma bütün Asya'yı, Afrika'yı, Avrupa'yı titretiyor. Kurduğu bu güç belki de tarihin en kapsamlı gücüdür. Yarattığı yeni insan ilişkileri, çağımıza damgasını vurmuştur ve hepimizin üzerindeki etkisi de çok somuttur.

Buna benzer daha birçok tarihi örnek gösterilebilir. Ama anlatılmak istenilen gerçekler için yeterlidir.

PKK umudun, inancın, moralin, tutkunun yoğunlaşma hareketidir

Bu örneklerle kıyaslandığında, PKK'nin bir umut hareketi olarak ve bu anlamda umudun, bilincin, inancın, moralin, özlemin, tutkunun her türlü iç içe kendi çelişkileriyle birlikte yoğunlaşması, kendi tarzında biraz gelişim göstermesi, yine bildiğimiz gibi bütün dünya karşısında yer almasına ve çok elverişsiz, talihsiz denilebilecek bir arka plan, çok büyük dengesiz güç ortamına rağmen, gelişimini çok çarpıcı bir şekilde sürdürmesi tamıtamına bu çekirdekleşmenin ana özelliklerinden ileri gelmektedir. Gücünün, gelişmesinin buna bağlı olması kadar, güçsüzlüğün de bundan uzaklıkla bağlantılı olduğunu bugün çok daha rahatlıkla görebilmekteyiz.

Dikkat edilirse, bu hareketin öyle güçlü bir sınıf, ulus temeli yok. Arkasında güçlü bir tarih, uluslararası destek de yok. Burada önemli olan bir umudun, ufkun sağlanması, onun az çok bilincine ulaşılması, inancın tamamen insanı kaplamasıdır. Yine moralin kesin güçlü kılınması (burada sayı pek o kadar önemli değil), daha sonra bu çekirdeğin yönlendirilmesi, biraz da savrulması sonucu bir bakıyorsun ki, önü alınamaz bir hareket ortaya çıkıyor ve halk savaşına doğru gidiyor.

Sanıyorum böylesi bir tanım PKK olayını anlatmada en doğruya yaklaşan bir tanımdır. Bu, normal klasik, resmi ölçülerle tam izah edilecek bir gelişme değildir. İnsanlık tarihinin resmi ölçülerle anlatıldığını iyi bilmekteyiz. Resmi tarih, resmi bilim, resmi ideoloji, resmi inanç ve kanunlarla sınırlandırılmış irade, belki de yaşamın tarih boyunca da yüzde doksandokuzunu işgal edebilir. Ama buna gelmeyen, hep **"gayri resmi"** diye tabir edilen yaşam ideolojisi, politikası, bunun morali, felsefesi insanlık tarihinin az bir kısmını işgal edebilir, fakat esası belirler. Böylesine resmiyet karşısında gayri resmiyetin azlığını yadırgamamak gerekir. Gayri resmiyetin devrimle bağlantısı çok açıktır. Gayri resmiyettir (mafya türü) ama büyük bir kısmı devrimle bağlantılıdır. Gizliliğin, kural dışı yaşamın büyük bir kısmı devrime yatkınlığı ifade eder. PKK bu anlamda, TC'nin arkasındaki büyük tarihi resmiyete, onun ideolojik resmiyetine, bir zırh gibi topluma dayattığı hukukuna, yürürlükteki politikalarına karşı yöneltilmiş büyük bir gayri resmiyettir. TC'yi tanıdığımızda meşruiyetinin sahteliğini gösterdiğimizde, zırhını deldiğimizde, bunu biraz daha somutlaştırdığımızda karşımıza çıkan zalimler tarihidir. Tarihin derinliklerinde tanıdığımız Pers İmparatorluğu'ndan Yunan, Roma, Bizans, Sasani İmparatorluğu'na, yine en son Selçuklu, Osmanlı ve diğer İslam imparatorluklarına kadar hepsinin mirası üzerine kurulan M. Kemal'in bir paşa olmadığı koşulları düşünelim; o koşullarda değil devrim yapmak, bir paşa etkisi dışında bir hiç durumunda olduğunu çok rahat söyleyebiliriz. O dönemin bir Osmanlı padişahı olmak, arkasına o kadar geri bir tarihi cepheyi almak demektir. Daha da derinleştirilirse, o bir Roma artığıdır, Bizans artığıdır, Doğu'nun padişah artığıdır ve paşasıdır. Paşalık kurumu deyip geçmeyelim. Zincirleme, arkasında birkaç bin yıllık zalimlerin, sömürücülerin dantel gibi iç içe işlenmesidir. M. Kemal'in en son Abdülhamit'in büyük padişahlığı ortamında bir ifade olarak kendini yetiştirmesi ve onların en güzide paşası olarak kendini güçlendirmesi söz konusudur. Bu anlamda tarihseldir.

O dönemin en güzide güçleri de vardır. M. Kemal'in yükselen bir Ekim Devrimi'nin etkilerini oportünistçe, haince kullanması, ama daha çok da dönemin en güzide devleti olarak İngiliz emperyalizmine yaslanması veya onun gözde adamı olmaya soyunması vardır. Çağın en ilericilerinin olduğu kadar, en gericilerinin de desteğini sağlama ustalığını M. Kemal örneği ifade ediyor. Zaten onun kurduğu cumhuriyet de tamıtamına **"Atatürk cumhuriyeti"**dir, **"Paşa cumhuriyeti"**dir, **"Asker cumhuriyeti"**dir ve hala da öyledir. TC'yi bir de bu anlamıyla tanımladığımızda göreceğiz ki, tamamen tarihin bütün despotluklarının birikiminin son bir ifadesi olduğu kadar, çağın ileri güçlerinden en oportünistçe yararlanma, en güzide emperyalist gücünü benimseyerek onun desteğiyle kendini büyütme ve geliştirme hareketidir. Daha sonraki NATO'ya ve Avrupa'ya giriş ise taktik evrelerdir.

Özel savaşın bugünkü zalimliği, arkasına böyle bir tarihi, çağdaş zalim emperyalist güçleri alarak ve onların desteği, onların sunduğu zemin üzerinde yükselerek elde ettiği bu gücü konuşturmaya çalışmaktadır. Bunu şimdi çok çarpıcı olarak görüyoruz.

PKK ezilenin ve emeğin tarihidir

Kendi kısa tarihimize baktığımızda şunu açıkça görüyoruz ki; bütün ezilenlerin, zulme uğramış olanların, zayıfların bir umut hareketi olmaktan öteye bir güce dayanma durumumuz yok. Tabii ki bu da küçümsenemez. Çünkü şunu gördük ki, başlangıçta umut hareketi, daha sonraki bütün zalim sistemleri kısa sürede yerle bir edebiliyor.

Tarihin bir de gayri resmi yanı vardır. Ezilenlerin yayılmaması için resmi egemen tarihin çarpıttığı, örtbas ettiği bir tarih de vardır. Ne kadar örtbas edilirse edilsin, halkların, emeğin böyle bir tarihi olduğu kesindir. Oportünistler ne kadar çarpıtarak sunsalar da, bu, mutlaka doğru ele alınması gereken bir tarihtir. Bunu kendi eylemimizde şimdi çok daha somut olarak görüyoruz. Emeğin gerçekten üretken değer olduğu, zalimlerin, sömürücülerin tarihinin aslında kof olduğu, emeğin değerleri üzerine hırsızlıkla, talancılıkla, kurnazlıkla egemen oldukları daha iyi görülüyor. Hareketimizin bünyesindeki gelişmelerden de bunu çok çarpıcı olarak gördük. Ama en yiğitçesinin, en sonuç alıcısının da emek sahiplerinin bilinçli mücadelesi olduğunu yine çok rahatlıkla görebilecek durumdayız.

Kesinlikle emeğin de böyle bir tarihi vardır ve emeğin, ideolojik, sosyal, siyasal, askeri mücadelesi de bir gerçektir ve tarihi de temelde belirleyen budur.

İşte böyle bir insanlık tarihini de arkamıza aldığımızda gücümüzün gerçek kaynağı ortaya çıkıyor. Güncel olarak ne kadar küçük bir topluluk olunursa olunsun, böyle bir tarihsel arka plan kadar, bir de hep belirleyici olan, hep üretici olan, hep gerçek yaşamın yaratıcısı olan insanı esas aldığımızda, umudun insanını, geleceğin insanını, kendisini bu zalim sömürgelerden kurtarması gereken insanı ele aldığımızda, bunun da ne kadar büyük bir kuvvet olduğunu ve PKK'nin de biraz bunu yapmaya çalıştığını çok daha rahatlıkla gördüğümüzde, gücümüzün kaynağı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla neden başarılı olduğunu daha iyi anlıyoruz. Başarının kaynakları nelerdir, daha büyük başarıya hangi temelde ulaşılır; bunu da çok çarpıcı olarak görüyoruz.

Daha somut bir Kürdistan'a baktığımızda, niye bu ülkede böyle bir hareket kendini bu kadar iddialı kılıyor? Çünkü burası ancak umutla yaşanılabilecek bir alandır. Burası zalimlerin zulmüne en çok uğradığı ve sömürünün de hayvanlara bile yakıştırılamayacak kadar insan soyuna uygulandığı bir yerdir. Dolayısıyla burada emperyalizme bağlanmamış, zalim olmamış, zalimlerin ve sömürücülerin dışında kalmış kesim eğer yaşamak istiyorsa, bir umut hareketini kesin yaratmak zorundadır. Daha da yaşamak istiyorsa, umut hareketini savaş hareketine dönüştürmek zorundadır. Eğer yaşam tümüyle burada ölmüşse, zaten burada da artık sadece zalim yoktur, zalimin kendisine çalıştıracağı kölesi de vardır. Ama burası bir ülkedir; hem de insanlık tarihinin beşiği bir ülkedir. Buranın iyi toprakları, iyi suyu, iyi havası, iyi yeraltı, yerüstü zenginlikleri vardır ve bir de çalışan bir halk vardır. Mutlaka bir zalim bunları kendisi için köleleştirmek isteyecektir. Dolayısıyla adına Kürt denilen halk, kendine ne kadar yabancılaştırılsa da, karmakarışık hale getirilse de, halklar mozaiğini ifade etse de, çok çeşitli kültürel etkinliklerin ve yine insanlık tarihi kadar bütün oluşumların izlerini taşısa da bir gerçeklik olduğunu rahatlıkla söyleyebilecek durumdayız. Böyle olması da biraz daha PKK karakterine uygundur. Yani içinde büyük gaflet, şaşkınlık, yabancılık, her türlü sonuna kadar düşürülmüşlük, düşmana peşkeş çekilmişlik de olabilir, ama yine de bir gerçekliktir. Çok işgale, çok talana, çok tecavüze uğramış, fakat hala yaşamakta direnen bir kesimin, bir halkın var olduğu söylenebilir.

İşte bu biraz esas alınıyor. Biraz ısrar, biraz daha derinliğine anlama gücü, her devrimci için gerekli olan biraz daha üstün moral, öze inanma ve onun biraz daha çaba yeterliliği ile bir bakıyorsun ki, en yaşama değer olanı ortaya çıkarıyor. Bunda en **"benimdir, resmiyim, uygarım"** diyenin alçaklığı çok çarpıcı ortaya çıktığı gibi, en tecavüze uğramış olanın yaşama dönüşü, yaşamda insanlığın soy kökleri üzerinde yeniden dirilişi bir güneş çıplaklığıyla, yakıcılığıyla, aydınlığıyla ortaya çıkıyor. Bu anlamda umudun gerçekleşmeye doğru yüz tutması yerindedir. Bu ülkede ve bu halkın içinde insanlık ancak böyle kendini yeniden bulabilir.

PKK önderliğinin tarihselliği ve gelişimi

Tam da bu noktada ben kendimi bir insan olarak nasıl yaratabilirim? Ben bunun savaşımını dile getirdim, getiriyorum. Yetiştiğimiz koşullar göz önüne getirildiğinde, en iddiasız olan, en güçsüz bırakılan, bunun aile kurumuna kadar **"artık bitmiştir"** veya **"artık kendine gelemez"** denilen bir gerçeklik içinde gözümüzü açarak, **"neyiz, kimiz, insan mıyız, nasıl insan olacağız"** sorularıyla herkesin alaycı yaklaşımları, hatta kapı komşunun, aynı koşullara sahip köylülerin bile böyle alaycı yaklaşımları altında bir yaşam serüvenine giriş söz konusudur.

■ Fransız filozofları düşünce patlaması yaparlar. Yine Napolyon gibi müthiş açılım gösteren askeri komutanlar çıkar. Bir yandan giyotinlerle başlar sapır sapır dökülürken, diğer yandan bu yıllarda şen-şakrak özgürlük türküleri söylenir. Kıpkızıl bir kan ortamında burjuva devriminin gülleri açılır.

Şimdi burada yükselişi esasta neye bağlamalıyız? Nasıl olur da böyle en tüketilen, en iddiasız kılınan, en alaycı tavırlarla karşılaşmaktan kendini kurtaramayan ve dağıtılan bir aile ortamında bir kişi kalkıp, **"ben insan olmaya çalışıyorum, ben insanım"** diye bir iddia ortaya atacak, kendine göre hayaller kuracak, kendine göre tutkular, umutlar besleyecek ve günün birinde işte bugünkü PKK gerçeğine, hareketine dönüşecektir. Bu incelenmeye değerdir.

Tarihin her hareketi, biraz da böyle bir insanın kendini yeniden var etmeye, yaşama cesaretli kılmaya, yaşama inançlı kılmaya, bilinçli kılmaya, böylece yaşamın iradesi olmaya başlamasıyla ortaya çıkar. Burada maddi güç, dış destekler pek o kadar önemli değil ve dolayısıyla belirleyici olamaz. Artık bu kişinin serüveni çok önemlidir. Kendine biçtiği rol, kendini yaşama bağlayışı, başlangıçta ne kadar geri ve iddiasız da olsa ve hatta çoğuna göre günün geçerli ölçülerine göre dalga geçilmekten kurtulamasa da, köyün ve hatta ailenin meşru ortamı kadar, bütün yerleşmiş geleneklerle çelişmesi, giderek kendini devlet kurumunun resmiyetiyle çelişmeye kadar götürebilmesi, bu gücü, bu özgürlüğü, bu farklılığı sürekli geliştirmesi esastır. Ama bunu yaparken de kendi içinde kurallı olması, büyük inancı taşıması, asla düzen hırsızlığına yönelmemesi, özellikle emekle yaratmaya birinci planda değer vermesi, yeni bir ahlakın emekle bağlantısını tam temsil etmesi, başkalarının emeğine tümüyle hakim olma imkanını bulduğu, yine düzenin nimetlerine erişme imkanı olduğu halde ona tenezzül etmemesi bir önderliksel gelişme olarak çok belirleyicidir.

Görülmüştür ki, bu dönemlerde çok ezilen vardır; aynı konumda olup, çok umutlu olanlar da vardır; hatta hırs, tutku, öfke, kin vb. her şeyin sahibi olanlar da vardır. Ama belli bir süre sonra bir düzen nimeti bunların önüne serpildiğinde, buna balıklamasına dalarlar ve düzenin güçlü bir dişlisi olup çıkarlar. Böylece rahatlıkla bütün en soylu umutları, inançları bile düzenin harcı olmaktan kurtulamaz. Burada önderliksel büyüme kesinlikle düzen **"al, ben her şeyimle seninim"** dediğinde ve kendisini sunduğunda buna kuşkuyla bakması, onu eleştiriden, giderek *yargılamadan geçirmesi* çok belirleyici bir rol oynuyor. Eğer yeni bir tür olarak, yeni bir umut olarak, yeni bir yaşam tarzı olarak gelişmek istiyorsa, giderek düzene muhalefetini geliştirecektir. Düzen kendisine **"al seninim"** dese bile giderek karşıtlığını geliştirecektir. Bunu yaptı mı, onun büyük bir mücadeleci olmaya yüz tuttuğu rahatlıkla söylenebilir.

Tabii böyle düzen karşıtlığını geliştirmesi demek, giderek büyük bir düşmanlıkla karşı karşıya gelmesi demektir. Tabii bunun beyne, yüreğe getireceği ağırlıklar da vardır. Yine ondan isteyeceği **"nasıl yaşayacaksan yarat, yaşat"** dayatması olacaktır. Bunlar ister ilahi veya mucizevi çağrılar olsun, isterse de yeni bilimsel tespitler olsun, ama mutlaka giderek düzenle farkını ortaya koyacak ve özgüç dediğimiz bir tarzda kendine yüklenerek, emeğine çabasına ve varsa çalışma topluluğuna dayanarak sonuç almaya gidecektir.

Bir de düzen karşıtlığını ge-

liştirirken, düzenden yediği darbeler sonucu düzenin yaşam olanaklarından giderek uzaklaşması, onu çok yoksul olmaya götürür ve bu da onu tutumlu olmaya, emeğin çok kıymetini bilmeye, kıt kaanat geçinmeye, her şeyin değerini takdir etmeye, tabii diğer yandan da düşmemeye götürür. İşte kölelik tehlikesi bu süreçte başlar. Düzen karşısında olanın, önce ondan umudunu kesmemesi, bu umudu kendi içinde büyütmesi kölelik dünyasına doğru adım atmaya götürür. Bu tarih boyunca hep böyledir. Ezilen, düzene karşı olan çoktur. Belki de düzenin resmiyetini yüzde bir düzen sahipleri yapıyorsa, yüzde doksandokuzunu bu ezilenler, sömürülenler teşkil eder. Ama yüzde bir karşısında yenilmeye doğru gidiyorlar. Azınlık her zaman iyi örgütlenmeye ve iyi saldırı gücüne sahiptir. Bunların karşısında tek bir bireyin kendini umutlu kılamaması, kendini bir iç örgüt olayı olarak geliştirememesi, düzenin resmiyetine karşı, onun her türlü ideolojik egemenliğinden tutalım askeri, zırhlı egemenliğine karşı kendini savunamaması çok yaygındır. İşte bir dönem köle sınıf, bir dönem serfler, bir dönem proleterler, günümüzde de daha geniş ve değişik bir biçimde sosyal kesimlerin yenilgiye götürülmesi gibi bir duruma yol açar.

Dikkat edilirse, bizim önderliksel gelişmemizde buna karşı alınan tedbirler vardır. Düzenin sunduğu nimetlere kapılma olmuyor, tersine buna güçlü bir karşılık veriliyor. Eğer kişi gösterilen tepkiler sonucu korkuya **kapılarsa, inançları yıkılırsa,** tutkuları aşılırsa, umutları harap olursa, **"benden artık adam çıkmaz, ben çoktan yenilmiş birisiyim, bana ne özgürlüğün umudu ve yeni yaşamın kendisinden"** deyip davayı bir tarafa bırakır. O artık yenilmiş bir kişidir. Düzenin karşısında bile olsa, bir-iki nara bile atsa, özünde yenilmiştir ve bu yenilenler de alttaki sınıfı teşkil ederler. Yenilenlerin içinde de ideologlar, politikacılar var, ama onlar aslında düzen karşısında bitmişliği ifade ederler. Bizim önderliksel gelişimimizde bu kuruma da iyi bir karşılık verilmiştir. Asla eski yenilmişlerin safına gidilmemiştir. Ailenin yenilmiş kişilikleriyle, köyün yenilmiş tipleriyle, düzenin yenilmiş kişilikleriyle ilişki yok. Buna karşı çok sıkı bir ideoloji, moral, umut hareketi geliştirilmiştir. Yine örgütün kendi içinde eylemlilik hareketi sıkı sıkıya esas alındığında gelişme kaçınılmazdır.

Bu iki yanlı gelişmeyi bir kişi kendinde egemen kılsın, bu konuda sonuna kadar yürümede inançlı olsun, adımlarını oldukça da ölçülü atsın, onun başarmaması düşünülemez. Eğer bir kişi devrimi esas aldığında başaramıyorsa, onu bu iki temel ölçü karşısında değerlendirirsek, neden yenildiğini daha iyi anlamış oluruz.

Bu ölçülerden birisi şudur: Devrimin düzenden aldığı bazı olanaklar vardır; bunlar ele geçirilen maddi-manevi olanaklardır. Devrim içinden hızla çıkan birileri gider o nimetlere ucuz konar. Yani burada çoğu düzenden alınmadır, düzenden yeniden ele geçirmedir, ama tarihin ve halkın malıdır. Gider ona bir sömürücü gibi dalar, hakkı olmayan yetkiyi, hakkı olmayan kariyeri, hakkı olmayan bir yaşamı ele geçirir. Bunlar devrimin sağ öğeleridir veya devrimin gaspçılarıdır. Örgüt içinde çok sıkışmıştır ve örgütün kazanma olanakları yoktur, ama düzen bunu ona çok cafcaflı sunar. Bir bakarsın zor bir dönemde hızla düzenin tarafına savruldu. Bazıları açıktan gidip katılır, bazıları onun gizli oportünistleri olarak katılır. Düzenle bağını radikal bir tarzda koparmayan birisi olarak kalınabilir, ama düzeni umut eder, düzenin hayatını özler, düzenin kırıntılarını, hatta örgüt içindeki tarzıyla yaşamak ister. Kesinlikle bunlardan önder çıkmaz. Bunlar zor karşısında da kesinlikle en tehlikeli oynayacak kişiliklerdir. Kendi pratiğimizde de değerlendirmeler geliştirdiğimizde, bunları çok yönlü ve kalabalık bir biçimde göreceğiz.



■ Kürdistan'a baktığımızda, niye bu ülkede böyle bir hareket kendini bu kadar iddialı kılıyor? Çünkü burası ancak umutla yaşanılabilecek bir alandır. Burası zalimlerin zulmüne en çok uğradığı ve sömürünün de hayvanlara bile yakıştırılamayacak kadar insan soyuna uygulandığı bir yerdir.

Diğer ölçüdeki kişilik ise yenilmiştir; umuttan, moralden, inançtan eser kalmamıştır. Alttadır, ezilendir, bitiktir. Kendi içinde örgütsüz, kendi içinde iradesiz, kendi içinde umutsuzdur. Sağına vur, solunu gösterir; **"iramdemdir, kurtuluş çizgimdir, vazgeçemem"** demeye ne hırsı var, ne öfkesi var, ne de bunun iddiası var. Bunun da devrim saflarında çok örneği vardır. En kalabalık kesimlerden birini bu yenilmiş köle tipler oluşturur. Kendi hareketimizde de en bol kesimlerden biridir. Bunlar da önder olamaz. Bunlar kurtuluş hareketinin ayak bağlarıdırlar. Bu özellikleri temsil edenlerin kurtuluş hareketine bir şey vermeleri şurada kalsın, onun en çok kullanılan kesimi olurlar. Bir provokatör, düzen temsilini direkt veya dolaylı yapan birisi çıkar, hep bunlara, yani içteki kölelere, iradesizlere, amaçsızlara dayanır. Dolayısıyla her türlü komplo hareketini düzenleyebilir. PKK tarihine bir baktığımızda, bu tür gelişmelerin az olmadığını görüyoruz.

Demek ki, bu iki özel duruma müsaade edilmezse, devrimin önderliksel gelişmesi sonuca gider. Bu iki tip, adeta birer ajan gibidir. Bilerek veya bilmeyerek, dürüst veya kötü niyetli olmaları o kadar önem taşımaz, böyleleri oldu mu o devrim kendi içinde yenilginin nedenlerini fazlasıyla bulmuş olur. Dolayısıyla bu içteki münafıklarla, yine sosyalizmin literatüründe sapmacı oportünistler diye tabir edilen kesimlerle mücadele konusu ortaya çıkar. Devrimci hareket, ne kadar bunlardan arındırılırsa, öncünün kuvveti o kadar artar ve başarma imkanı kesinleşir. Ama bünyede bunların gizlisi veya açığı, iyi veya kötü niyetlisi ne kadar varsa, en **"zafere ulaşıyorum"** denilen bir dönemde bile, bir bakarsın ki, devrimci hareket hızla çökertildi. Düzenin, köleliğin dolaylı veya direkt ajanlarına dikkat etmeyen, bir devrim, gafil bir devrimdir. Birçok devrimde bunun örnekleri görülmüştür. Kocaman bir İslam Devrimi'nde İmam Ali hareketinde, Fransız Devrimi'nde Baboef hareketinde, bugün leninizm hareketinde de görüldüğü gibi güçlü çıkışlar bunlar tarafından aşılabilir. Böyle münafıklar her devrimci hareketin arkadan hançerleyicisi olabilirler. Bu temelde bir uyanıklık devrimci önderliği fazlasıyla geliştirir.

PKK'deki önderlik sanatına baktığımızda, tüm devrimler tarihinde önderliksel çıkış ve önderliksel sanattaki gelişme olduğu kadar, böyle bir gelişme de vardır. Düzenin etkileri kadar, onun dolaylı veya direkt ajan kişiliklerine, kurumları kadar köleliğin de dolaylı veya direkt ajan kişiliklerine, kurumlarına ve onların her türlü özelliklerine karşı amansız bir yönelme, öfke, bilinç ve örgütlülükle saldırı vardır. Sonuçta bir bakıyorsun ki, gelişme daha çarpıcı oluyor. **"Önderlik sanatı nasıl icra edilir"** diye sorulduğunda, cevabı aynen böyledir.

Devrimlerde güçlü hitap ve yüksek tempo şarttır

Her iki kesimden oldukça da kendini incelterek, gittikçe de derinleştirerek süregelen saldırılara, en yakınlarının şahsında bile temsil edilen bu anlayış ve tutumlara karşı büyük bir savaş verdin mi, iyi bir önder olabilirsin. Elbette ki bunun tarzı, temposu, üslubu çok önemlidir. Gerçekleşen önderliksel sanatın PKK'de tarz, tempo ve üslup olarak birincil planda bir yeri olduğu, bunsuz önderliksel gelişmenin olamayacağı çok açıktır. Yükselen önderlik deneyimine baktığımızda, en az öz kadar, öfke yoğunluğu, kin yoğunluğu, tutku yoğunluğu, bilimsel bilinç yoğunluğu, örgüt yoğunluğu vardır. Bunun bir atom çekirdeği kadar, bir enerjiyle dışarıya doğru yansıtılmak istendiğinde, patlamaya, kanal bulmaya yol aldığında tarz denilen, üslup denilen olay ağırlıkta olur. Ve bu gerçeklik çok yerinde bir biçim vererek ilerlemek isteyecektir. Tarz bir yerde çekirdeğin saçılma, etrafı etkileme olayıdır; daha somut ifadeyle-propaganda ve kitle örgütlenmesi, partinin gövde örgütlenmesidir. Yine çekirdek olmaktan çıkılarak, hitap edilen kesimin yaşamına dönüştürülmeye başlanmasıdır. Tarz bu olurken, tempo herhangi bir hızla değil de özellikle düşmanların ve engelleyicilerin zaptedemeyeceği, kontrol altına alamayacağı, ulaşamayacağı bir hızı esas almaktır. Bu da çok gereklidir. Yani tarz, biçim, kitle örgütlenmesi, ordu örgütlenmesi, ordu eylemliliği demek yetmiyor. Bunları doğru yapmanın yanısıra, bir de hızını belirleyeceksin. Herhangi bir hızla devrimler yapılmaz. Devrimlerin dili temponun dilidir, süratin dilidir. Bunun tayinini çok iyi yapacaksın. Ölçüsü de, ne düşmanın, ne içteki işbirlikçinin ulaşamayacağı bir sürattir. Önderliksel gelişmeyi başarı ile ifa etmek istiyorsan, bu sanatın iyi bir temsilini yapmak istiyorsan, tarzı, tempoyu tutturacaksın, sürati belirleyeceksin.

Devrimin dili de vardır. Herhangi bir dille devrimin sözcülüğü yapılamaz. Devrim sıradan bir dil aracına başvuramaz. Bütün devrimler tarihine, hatta düzenin bile etkileme, yönetme gücüne baktığımızda, dile, hitaba çok büyük önem verdiğini görüyoruz. Devrim dilsiz, hitapsız olamaz. Bütün devrimler en güçlü hatipleri ortaya çıkarmışlardır. Bütün devrimlerin güzide siyasi ve askeri önderleri en güçlü hitapla bunu yürütmüşlerdir. Bir Bolşevik Devrimi'nde Troçki'nin hatipliği kendiliğinden ortaya çıkmamıştır. Bir Roma'da (o da başlı başına bir köleleştirme devrimidir) Çiçero vardır. Yine Yunan devriminde (ki o da temel köleleştirme devrimidir) çok büyük hatipler vardır. Bunu çok müthiş demagojik sınırlara kadar vardırmışlardır. Düzeni esas aldıkları için, elbette ki böyle olacaklardır. Bir İslam Devrimi'nde Kuran büyük bir hitabettir, belagat gücüdür. Hala en güzel okunan eser Kuran'dır, denilir. Bir şiir gibi okunur, bir türkü gibidir; hala öyledir. Bir Fransa Devrimi'nin dili var; son derece romansıdır; sürüp gitmektedir. Bolşeviklerin dili de son derece etkileyicidir. Zaferi büyük ajite ve propaganda özellikleriyle kazandıklarını biliyoruz. Bunun da anlaşılır yönü açıktır. Bu kadar çekirdeğin ifadesi dışa vurduğunda, dile vurduğunda tabii ki çarpıcı, etkileyici olacaktır. Çekirdek ne kadar büyükse, dili de o kadar büyük, ne kadar yerindeyse, o kadar yerinde, ne kadar doğruysa, o kadar doğru, ne kadar yaşam vaat ediyorsa, o kadar yaşamın çağrısı olacaktır. Eğer fazla umut vaat etmiyorsa, bilin ki, onun çekirdeğinde zayıf yanlar, kuşkulu yanlar var; onun çekirdeksel öz muhtevası fazla gelişmeye sahip değildir. Belki de yalandır. Üslubu mu gelişkin değil, kuşku duy ondan. Temposu mu zayıf, o bir yerinden ya yenilmiş kişiliği, ya da düzenin dolaylı ajanını temsil ediyor. Tarzını mı düzenleyememiş, günlük örgütlenme ve eylem tarzını geliştirmesi fazla anlamlı, yerinde değil, yanlışlıklarla doluysa, bilin ki, onda yenilgi durumu var ya da düzenden gelme birçok yan onu bu duruma getirmiştir.

Demek ki, önderlik sanatında da tarz, tempo ve üslubun böyle ele alınması onun vazgeçilmez hayati bir yanını oluşturmaktadır. Kendi parti tarihimize baktığımızda, bunların ne kadar parlak doğrulandığını, kendi önderlik sanatımızda özellikle açığa çıktığını çok rahatlıkla görmekteyiz.

Devrim yalanı affetmez; bütün yalanlar devrimlerde ortaya çıkarlar. Ne kadar yalancı, ne kadar sahte kişilik varsa devrimde kendini ele verir. Devrim en büyük temizlik hareketidir, ayna hareketidir; kim neyse öyle olduğunu gösterir. Bir devrimci önderliğin gelişmesinde bunu da çarpıcı görmek zor değildir. İyi bir devrimci önderlik (ki düzenden kalmadır, bağlantısı çok açıktır) sömürünün, zorbalığın hileyle, kurnazlıkla, yalanla yürütüldüğünü çok iyi bilmek durumundadır. Önderlik yalanla, hileyle, kurnazlıkla bağını kesmiş kişilik demektir. Amansızca bunun karşısında durur.

Kölelerin de yaşam özellikleri vardır: Karmakarışık, ezik (ki buna ezop dili denilir). Devrimin şahsında buna da yer yoktur. Zavallılık, düşkünlük, çaresizlik kime özgüdür? Köleye, düzen karşısında yenilmiş olana özgüdür. Kendiliğinden doğan özellikler olmadığını, şimdi çok daha iyi görüyoruz. Eğer bir kişi hep bocalıyor, hep şikayetlerden dem vuruyorsa, bilin ki, o birey köleliğe yakındır ve fazla devrimci değildir. Yine bir kişi birçok hileye başvuruyorsa o her an egemen, resmi düzenin bir ajanı olabilir.

Bunlar sağlam önderlik ölçüleridir. Önderlik sahasında ilerleme kaydetmek isteyen, bu ölçülere çok dikkat ederek yol alabilir. Bu anlamda diyorum ki, devrimsel gelişme, onun önderliksel ifadesi; yalanı, hırsızlığı, kurnazlığı, kısaca düzen diliyle gelişen zavallılığı, sürekli şikayeti, çaresizliği, gözyaşını görür ve değerlendirir. Buna karşı bilerek ilerlemeyi kendi önderliksel gelişmesinin vazgeçilmez gereği sayar.

Orta sınıf devrimde ciddi bir tehlikedir

Daha da sınıfsal temelde ele alırsak, devrimin en çok ezilenlerin hareketi olması anlamında bir temsil söz konusuyken, bir bakarsın orta sınıf hareketi, orta sınıf kişilikleri boy vermiştir. Aslında bu olguyu açıklığa kavuşturmak istediğimizde de çok şeyler söylenebilir. Orta sınıf, insanlık tarihi kadar eskidir. Orta sınıfın ezilenlerle çok sıkı ilişkisi olduğu kadar, ezenlerle de ilişkisi vardır. Ezilenlerin dünyasının ağırlıklı bir kısmını orta sınıf dünyası teşkil eder ve ezilenler hep buna ulaşmak isterler. Ezenlerin dünyası içinde de çok sayıda orta sınıf, orta sosyal kesimin kişiliği vardır. Zaten sürekli ezilenlerden beslenirler. Üstten de düşerler ve ezilenlerin içine gelirler. Fakat bunlar devrimsel gelişmelere de çok sayıda, çok yönlü, değişik biçimlerle kendilerini dayatırlar.

Denilebilir ki, orta sınıf hareketi devrimler önünde en cid-

di tehlikedir. Her devrimsel yükseliş, bunların bilerek veya bilmeyerek yaptıkları ağır saldırılara uğrar. Bu anlamda devrimin gelişiminde orta sınıf hareketi, onun kişilikleri çok yer aldığı gibi, gelişmesinin de önünde en çok bunlar engel teşkil ederler. Bu orta sınıf olayını iyi çözememek demek, devrimin erkenden düzen lehine, sağa doğru savrulması demektir. Orta sınıf etkileri sağa savrulmaya uygun özelliklerdir. Bunların içinde bir kısmı çok sağcı, pasifist rol oynarken, diğer bir kısmı da çok inkarcı ve bu anlamda bitirici rol oynarlar.

Sol sekterizmin de orta sınıf karakterinin bir gelişimi olduğunu asla gözardı etmemeliyiz. Sağ ile sol anlayış bir madalyonun iki yüzü gibidir. Ya çok pasif kalmak, sağa yatmak, düzene doğru kaymak, ya çok sekter yaklaşmak, intiharvari olarak uçurumlarda yuvarlanmak söz konusudur.

Önderlik sanatı orta sınıf karşısında da kendini iyi çözmek, bunlardan gelebilecek sağ-sol tehlikeyi çok iyi göz önüne getirerek ilerlemek zorundadır. Devrimin önderlik sanatı buna dikkat etmezse kesinlikle aşılır. Birçok büyük devrimin tarihinde görüldüğü gibi, devrim daha ilk on yılındayken, bir bakarsın bunların saptırmasına uğradı ve boğuldu gitti. Hatta eli yıl da geçse, bazı devrimlerin bunlar tarafından boğulduğunu rahatlıkla görebiliriz. Dolayısıyla ezilenlerin önderlik sanatında orta sınıfın dolaylı veya direkt çok çeşitli biçimlerde gelişen kişilik dayatmalarını, hiziplerini, kafa karışıklıklarını, irade bozukluklarını, morali, inancı çökerten yönleri kadar, intihara götüren özelliklerini çok iyi görerek ve dolayısıyla bunlardan kendini arındırarak gelişebileceğini bir an bile gözardı etmemesi vazgeçilmez bir ilkedir veya bu, önderlik sanatının bir gereğidir.

Kendi parti tarihimize baktığımızda hala en büyük darbeyi orta sınıf özelliklerinden aldığımızı, bunlara karşı mücadelede başarı oranında gelişme sağladığımızı göz önüne getirirsek, bu sanatsal ilkenin ne kadar önemli veya önderliksel gelişmenin bu özelliğinin ne kadar yaman olduğunu çok daha çarpıcı görürüz.

Demek ki, devrimci önderlik sanatında direkt düzenin temsilciliğine oynayanlar kadar, onun dolaylı ve açık ajanları da vardır. Yine ezilenlerin, kölelerin, yenilmişlerin dünyasından gelenlerin açık dayatmaları kadar, gizli-dolaylı etkilerine karşı mücadele şarttır. Bir de orta sınıfın çok yönlü etkileri ve dayatmaları vardır. Hem ezilenlerden ve hem de ezenlerden gibi olan, her iki tarafla da bir kıran, her iki tarafla da oynayan, ama en çok da devrimin canına okuyan özelliklerine karşı mücadeleyi, oldukça yerinde, bilinçle, örgütlülükle, azimle yaşayan bir önderliğin gelişmesi önünde durulamayacağını rahatlıkla söyleyebiliriz. Yani dayanılan objektif zemin devrim zeminiyse, bir ülkede, bir halkın objektif gerçekliğinde devrimci umut en belirleyici noktaya gelmişse, ondan sonra önderliksel sanatın gelişmenine, böyle subjektif etkenlerin doğru, yani bilinç ve irade olayının doğru bir örgütlülükle geliştirilmesine bağlıdır.

Tabii bunun yanında ortamın devrime gebe olması da gereklidir. Aynı zamanda devrimi filizlendirmeye yatkın bir potansiyelin aktifleşmesine denk gelebilmelidir. Bu böyle olduktan sonra, gerisini belirleyecek olan bilinç düzeyi, bilincin örgütlülük düzeyi, irade keskinliğidir. Belirtilen bu engellemelere karşı önderlik sanatını rahatlıkla ve başarıyla icra etmiş olursunuz. Böyle bir önderlik sanatı da tırmanırken, her an kendini bir derviş gibi gerektiğinde temizlik hareketine çekersin.

Bir mümin günde kaç vakit namaz kılarsa, bir sosyalist nasıl ideolojik eğitim yaparsa, hatta bir burjuva birey bile kendi içinde nasıl müthiş eğitim, terbiye görürse, devrimci de biraz öyledir. Gerektiğinde inzivaya çekilir düşünür; gerektiğinde bir fırtına gibi eser; gerektiğinde bir temizlik hareketini önce kendi içinde yapar. O her gün kendini yıkaması gereken bir insan durumundadır. Düşüncesini, ruhunu yıkar ve fiziğini çelikleştirir.

Bunlar önderliksel gelişmenin vazgeçilmez özellikleridir. Bunun için gerekli olan nedir?



Gerekli olan, bu sanatta ilerlemek isteyenin iddiasıdır. Böyle bir yürüyüşü öncelikle iddiası olanın gerçekleştirmesi gerekir. Bu iş tutku işidir. Bu iş, **"ben ayrı bir yolun yolcusuyum, bana ezilmişlerin yenilmişlerin dünyasında veya zalimlerin, sömürücülerin iğrenç dünyasında yer yok; benim bu kadar emeğe, onun özgürce ifadesine, onun insanı olmaya kesin ihtiyacım var ve hiçbir şey beni bunu yapmaktan alıkoyamaz"** biçiminde yüklenmektir. Çabaya yüklenirsin, savaşa yüklenirsin, ideolojiye yüklenirsin, neyin eksikse ona yüklenirsin ve sonuçta gelişirsin. Eğer iddian ve tutkun varsa bu mümkündür. Ama düzenden kalma bir hırsızsan, bir kurnazsan, bir fırsatçıysan zaten bazı şeyleri elde edersin, onu örgütlersin, kamufle edersin, savunursun. İşte böyleleri çokça çıkarlar. Bir köleysen hem şikayet edersin, hem de biraz aldın mı, cebini doldurdun mu, **"çok şükür"** dersin. Böyleleri de çıkabilirler, ama bunlar asla gerçek önderler olamazlar.

PKK halk hareketi ve sosyalist öncü güçtür

Görülüyor ki, önderliksel sanat genelde böyle tanımlanabileceği gibi, PKK olayında da gelişmesi çok yerindedir ve çarpıcıdır. Tamamen tarihi özelliklere ve güncel ölçülere göredir. Biz burada PKK'nin somut tarihini ele almayacağız. Bu çokça yapılmış bir çalışmadır. Yine içsel gelişmesi kadar ulusal kurtuluş saflarındaki gelişmesini, sosyalist-demokratik anlamını fazla açma gereğini duymuyoruz. Hiç şüphesiz bu önderlik tamamen halkın demokratik-sosyalist önderliğidir. Demokrasiyle kastedilen, halkın zalimlerin yönetiminden çıkıp kendi kendini yönetmesidir. Demokrasinin tanımı budur. Bu da daha somut olarak TC yönetimine karşı başta Kürdistan halkı olmak üzere, bir halkın kendi öz yönetimini, iktidarını geliştirmesidir. Sosyalizm, onun emek ölçülerine bağlı olarak ele alınmasıdır. Halk tabiri içinde, halk demokrasisi içinde sosyalizme göre olmayanların da yeri vardır. Ama sosyalizm en emekçi, dolayısıyla onun en bilimsel ifadesi olduğu kadar en iradeli olma öncülüğüdür. PKK olayında bu da vardır. Öncünün çekirdeğinin tamamen sosyalist olduğunu bir an bile gözardı etmemek lazım.

PKK şüphesiz demokratik bir halk hareketidir de, ama öncülüğü sosyalisttir. Yine daha geniş bir ulusal kurtuluş cephesinin önderlik ediyor. İçinde oldukça çeşitli sınıflar, hatta onların önderlikleri vardır, ama öncülüğün sosyalizm olması nedeniyle bunları da sürüklemeyi bilir. Hem demokratik cephenin, hem ulusal kurtuluş cephesinin önderi olmayı bir an bile gözardı edemez. Bu anlamda önderlik taktik harekettir.

Bu ana önderlik özellikleri stratejikse, taktik de hem ezilenleri ustaca adımlarla ilerletmeyi bilme, hem de yine egemenleri ustaca adımlarla geriletmeyi, hatta kullanmayı bilme hareketidir. Bir stratejik ve taktik olay olarak önderlik anlatılmak istenildiğinde bu yönler akla gelir. Strateji zaten önder demektir. Stratejik öngörü, hem toplumsal gelişmede, hem de onun sosyal, siyasal, askeri hareketinde öngörüdür. Bir yerde yöneten komutan anlamına geliyor. **"Strateji"** deyimi Romalılardan kalmadır. Önde gelen anlamına gelir. Nedir öngörü? Temsil edilen hareketin çıkarlarını en uzak ufuklara kadar kollamak ve mümkünse daha geniş ufuklara açılmasını sağlamak kadar, onun gözlem gücü, duyum gücü, temsil gücü olmayı kapsıyor. Sınıfın, ulusun, örgütün öngörüsüne en çok sahip olan stratejisttir.

Bu anlamda bir önderliksel özelliğe kesin gerek vardır. Bu bir kişiyle olur, bir grupla olur; fark etmez. Bir grup da bunu temsil edebilir, bir kişi de; ama esası budur. En önde olan, sürekli görebilen, ufku yakalayabilen, buna göre yaşayabilen, gözünü ufuktan bir an bile geride tutmayan, her an temsil ettiklerinin çıkarını görmek kadar, onu kişiliğinde yaşatacak olan, gafleti, körleşmesi olmayan ve öyle **"gündüz kalkar görürüm, gece yatarım"** diye de düşünmeyendir. Sürekli örgütü de gözetir; yani örgütün gözünü, kulağını, yüreğini sonuna kadar açar. Kendi önderliği bu anlamda halklaşmıştır veya temsil ettiği sosyal kesime göre olmuştur. Bütünüyle bir devlet olmuştur veya herhangi bir kurum Dolayısıyla kendini gerçekleştirmiştir.

İşte bu, stratejik anlamını bulan bir önderliktir. Kör olan,

> **■ Zaferin temel kaynağı stratejik önderliğe cevap vermek, onun yürüyüş tarzına, temposuna engel değil, cevap teşkil etmektir. Yine kitlelerin umutlarına cevap olmak, katılan tabanın savaşkanlığını geliştirmek, onları düşmana ezdirtmeden, uygun örgüt, eylem biçimleriyle yönetmektir.**

ancak zaman zaman düşünen, ufku yakalayamayan, sistemsiz ve dağınık olan kişi stratejist olamaz. **"Bir zaman aklıma geldi, ama unuttum, gaflete düştüm"** diyen kişi kesinlikle önderlik sıfatına layık değildir ve buna ulaşamaz.

Kendi tarihimize ve yine ezilenlerin tarihine baktığımızda böyle asalak önderlikler çoktur. Çok kıt düşünür; ufuksuzdur, iradesizdir ve kişiliği buna göre anı anına cevapsızdır. İşte bunlar da önderliksiz sınıflardır, halklardır. En yoğunu da kendi halk gerçekliğimizde yaşanandır.

Taktik ve stratejik önderlik arasındaki ayrıma baktığımızda göreceğiz ki, taktik önderlik stratejik önderliğe çok bağlı, adeta onun eli, kolu, ayağı durumundadır. Yani stratejik önderliğin güncelleşmesi, somutlaşması taktiktir. Ufku vardır, çıkarı da iyi görüyor olabilir, ama bunu güncelleştirmesi lazım. Yani bir mücadeleyle onu temsil etmesi gerekir. Somutta ufku karartmak, ufka engel teşkil etmek, yani amaca, programa ulaşmayı engelleyenler var. Bu neyle aşılır? Taktik önderlikle aşılır. Bu da örgüte yeterince el atmak ve örgütün eylemliliğini sürekli yaratmaktır ki, ufuk karartılmasın, program hayata geçirilmekten alıkonulmasın.

> **■ PKK'yi bu yıldönümü dolayısıyla da bir parti hareketi olarak görmek yetmez. Hatta bir ulusal kurtuluş hareketi de değildir. Yine düşünüldüğü gibi sadece bir demokrasi olayı da değildir. Bir insanın çok köklü yeniden yaşama çekilmesi hareketidir.**

Görüyoruz ki, stratejik önderliğe bağlı bir de taktik kurum vardır. Taktik önderler, her türlü parti komiteleri, her türlü savaş birlikleri ve cephe birlikleridir. Bunlar gece gündüz, ne kadar örgütlenme yaparlarsa, ne kadar eylem yaparlarsa, ne kadar stratejik önderliğin amaçlarına ulaşmayı sağlarlarsa, bunda ne kadar başarılı olurlarsa, o kadar sağlam taktik önderlikler olurlar. Büyük bir kısmınızın önderlikleri, aslında taktiksel düzeydedir veya amaçlanan budur.

Buraya baktığımızda PKK içinde taktik önderliğin gelişmesi sınırlıdır. PKK'nin bir stratejik önderliğinden bahsedilebilir. Stratejik olarak ulusal kurtuluş önderliği, demokratik ve sosyalist önderlik vasıflarını temsil ettiği rahatlıkla söylenebilir. Gerek düşmanın saldırıları, gerekse de bizzat mensuplarının bağlılığı bir stratejik önderliğin var olduğunu gösteriyor.

*Dolayısıyla PKK'de gerçekleşen stratejik kurum başarmış*tır. Yine esas gelişmeleri de doğurtan ve kesintisiz sürdüren stratejik önderliktir. PKK'nin ideolojik, siyasi, hatta askeri düzeyi bu anlamda bir stratejiye sahiptir. İdeolojik olarak sosyalizm tamamen anlam bulmuş, egemen kılınmıştır. Yine demokratik önderlik olarak da halk politikacılığı, halk demokrasisi egemendir. Hatta temel bir stratejik konum olarak da ordu gerçekleşmesi söz konusudur. Bu ana doğrultuyla temel ihtiyaç olarak rolünü oynamaktadır.

Burada söz konusu olan stratejik özelliklerden ziyade stratejiye göre taktik önderliğin kendisidir. PKK bu konuda sorun yaşamaktadır. Bunu önderlik sanatının temel özelliklerini göz önüne getirdiğimizde daha iyi anlarız. Taktik önderlik sahasını işgal etmesi gerekenlerin büyük bir kısmı sınıf etkisi, düzen etkisi altındadır. Cumhuriyetin 70 yılı, bunları beşikten şimdiki yaşamlarına kadar etkilemiştir ve çoğu da gelenekseldir. Aile kurumlarında özellikle beyinlerine, yüreklerine yedirilmeyen sahte, yalancı bir yaşam kalmamıştır. Düzen ve özellikle kemalizm, onun ittifak ettiği geleneksellik, en gayri meşru bir yaşamı, gölge yaşamı, hayali yaşamı, yalancı yaşam ve onun her türlü dolambaçlı ilişkisini yaratmıştır. Lümpen serserilik, genelde Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahili denilen (onun dışında da var) zeminde çok etkili kılınmıştır. Yoğun eğitim kurumlarıyla, pasifikasyonla, medya araçlarıyla, polis yöntemleriyle, kısacası düzenin bütün kurum-kuruluşlarıyla bireyin girilecek her yerine kadar girilmiş ve birey de bu te-

melde şartlandırılmıştır. Bunun çok yoğun yaşanmasından kaynaklanan önderlik saldırıları vardır. Çokları da iyi niyetli, ama bilmeden, gerçekleşen önderliğe saldırı halindedirler. Yani kendilerini devrimcileştirmede sınırlı kalmışlardır. Kendilerini düzen etkilerinden koruyamıyorlar. Yani bir yerde gericidirler, münafıktırlar, oportünisttirler. Bu münafıklıkları, oportünistlikleri kendilerini resmi düzenden ve bir de onunla işbirliği eden geleneksel artıklardan kurtaramıyor. Bu yönlü ağır bir saldırı var. Düzen daha çok önderliğe karşı, önderliksel sanatın gelişimine karşı bununla savaşıyor.

PKK, düşürülen insanı kendine getiriyor

Bununla birlikte düzen etkilerinden kendini koruyan kişilik ile adeta ikiz kardeş gibi olan ezilmiş, yenilmiş bir kişilik söz konusudur. Çok sayıda ve birçok yönüyle felç edilmiş beyinler, yürekler, yine duman ettirilmiş duygular, tutkular, yani vurulmadık, delinmedik hiçbir tarafı kalmamış kişilikler söz konusudur. Bunların da şikayetten, **"şurası sıkılmış, burası tıkanmış"** demekten tutalım en ağlamaklı ve hatta en aldatmacı yanlarına kadar hepsinin bir önderlik sanatının gelişimine saldırısı vardır. Denilebilir ki, bunlar PKK'de en yoğun kesimi ifade ediyorlar.

Mevcut resmi düzen gelişmeler karşısında zorlanıyor, hem stratejik, hem taktik düzeydeki kurumlaşmaları aşılıyor. Ama geride bıraktıkları enkaz, aslında parti içine katılıyor demiyorum, adeta saldırarak geliyor. Şimdi gerçeğinize bakıyorum, bir kurtuluş elemanı gibi değil, düzenin veya kemalizmin vurduğu, geleneklerin hiçbir şey vermediği, sömürüleceği kadar sömürüldüğü, kullanılacağı kadar kullanıldığı, insanlıktan çıkarılacağı kadar çıkarıldığı bir durumda geliyorsunuz. Tepkinizi de bu temelde ortama yansıtıyorsunuz. Bu kişilik, çok körce, çok cahilce bir tepki olarak kendisini kurtaracak güç arıyor. Bu gücü bulsa tahribata gidecek, imkan bulsa ajan olacak. Ama bir bakıyor, PKK var ve PKK'li oluyor. Aslında zemin aynı tepki zeminidir; içinden devrimci de, ajan da çıkar ve hatta içinde her türlü serseri de çıkar.

Tabii bunun da TC'nin saldırdığı insan veya toplum gerçeğiyle bağlantısı vardır. Aslında TC bu toplum gerçeğiyle kendisini yaşatıyor. Bu şuna benziyor: Zamanında birileri öyle vurmuş ki, hatta gözlerini öyle kör etmiş ki, öyle ürkütmüş ki, karışmasan on yıl kendine gelemez.

İşte bu düzenden gelme etkiler üzerinizde bu rolü oynuyor. Çoktan vurulmuşsunuz. Zaten en klasik bir laf da **"ben çoktan vurulmuşum"** veya **"bana ne yapılmamış ki"** sözleri oluyor. Böyle kendini yere atan biri, kendine gelebilir mi? Bitirilmiş, ödü kopartılmış, çaresiz bırakılmış, sindirilmiştir. Zaten bu, kendiliğinden yenilgiyi ifade ediyor; yani bir daha düzenin vurmasına gerek yok.

İşte bu kişiliklerin inim inim inleyerek parti içine gelmeleri söz konusudur. Bu halleriyle, **"biz yenilmişiz, gel bizi kurtar, hastayız, bizi tedavi et"** mantığını esas alıyorlar. Halbuki şunu açıkça gördükki, önderlik sanatı böyle icra edilecek, böyle ele alınacak bir sanat değildir. Önderlik sanatı bir kurma hareketi, bir ufuk hareketi, bir savaş hareketidir. Gelenler ise, **"önderlik bir hastane değil midir"** diyorlar. Bu yanlış bir seçimdir. Dediğim gibi düzen darbeyi vurmuş, sömüreceği kadar sömürmüş, sindireceği kadar sindirmiş ve ondan sonra da üzerimize atıyor. Demek ki, taktik önderlik sahasının bunların yığınağı olmaktan kurtulması gerekir. Çünkü çaresiz bırakılmış, vurulmuş kişiliklerin hızla doluştuğu bir saha olarak örgütlenme ve günlük savaş faaliyeti içinde bu yönlü gelişmeler vardır. Taktik önderlik sahası bu yüzden gelişmiyor. Zaten bunlar önderlik sanatının farkında da değiller. Bunlar kurtuluşçu olarak değil, daha çok **"kurtuluş hareketi beni kurtarsın"** diye geliyorlar. Bu ciddi bir sorundur ve aşılmadan taktik önderlik sanatı icra edilemez.

Bu anlamda yenilmiş, sindirilmiş kişiliğin tekrar yengiye ve korkusuzluğa getirilmesi gerekiyor. Hiç şüphesiz PKK böyle sinmiş, yenilmiş insanı yengi noktasına, cesaret noktasına getiriyor. Bu anlamda kesin bir güç veriyor. Ama bunun yönetiminin iyi yapılması gerekiyor. Taktik önderlikten sorumlu kurumlar veya kişilikler, taktik kurumu yenme noktasına ve onun cesaretli ifadesine getirdiklerinde, herhangi bir komiteyi, herhangi bir birliği çalıştırabilirler. Bunun için gerekli olan bilinci, morali, günlük savaşım imkanını yaratmayı bilecekler. Bunu sağladılar mı o tehlikeli yığını, taktiğe göre çalışan, savaşan bir örgütlü kesime dönüştüreceklerdir.

PKK'nin böyle yaşadığı yoğun bir sorun söz konusudur ve aşılması da ancak bu temelde, böyle bir tarzda olabilir. Diğer yandan taktik önderliğin gelişmesini, bilinçli bir saldırı olarak gerek düzenden, gerekse onun geleneksel artıklarından gelip de engelleyen bir kesim vardır. Örneğin, ezilen dünyadan gelenler eğitilerek, moral kazandırılarak, yenme noktasına getirilerek seferber edebilir; hepsi de iyi bir taktik öğe olarak çalıştırılabilir. Fakat diğerleri özellikle stratejik anlamda önderlikleri yıkıldı mı, dayanamadı mı, birçok bilinçli ve bilinçsiz objektif ajanlık saldırısına geçerler. Dıştan örgütü yenemediler mi, içten girerler ve taktik önderliğin en canalıcı kısmına yerleşirler. İdeolojik önderliğin, propaganda ve ajitasyon kurumunun köşebaşlarını tutarlar ve oradan kırarlar. Yine halk önderliğinin, yani pratik politikanın göbeğine yerleşirler ve orada gelişmeye ket vururlar. Özellikle askeri sahanın, yani komutanlık sahasının içine girerler. Nitekim bunlar biraz stratejik önderlik ile kitle veya örgütün temel savaş gücü arasındaki halkayı temsil ederler. Bunlar çoğunlukla bu sahaya yerleşirler. Az emekle veya çabayla, gerekirse tümüyle kendini vererek, geniş emeğin üzerine kurulurlar. Yine stratejik önderliğin yarattığı olanakları gaspederek, kendilerine mal ederek hızla var olanı kapmak isterler. Herhalde şu anda PKK'nin en canalıcı, en çok dikkat edilmesi gereken bir sorunu da budur. Ana kadroların, gövde veya belkemiği olması gereken kısmının bunlar tarafından teşkil edilmesi büyük bir tehlikeyi arzediyor.

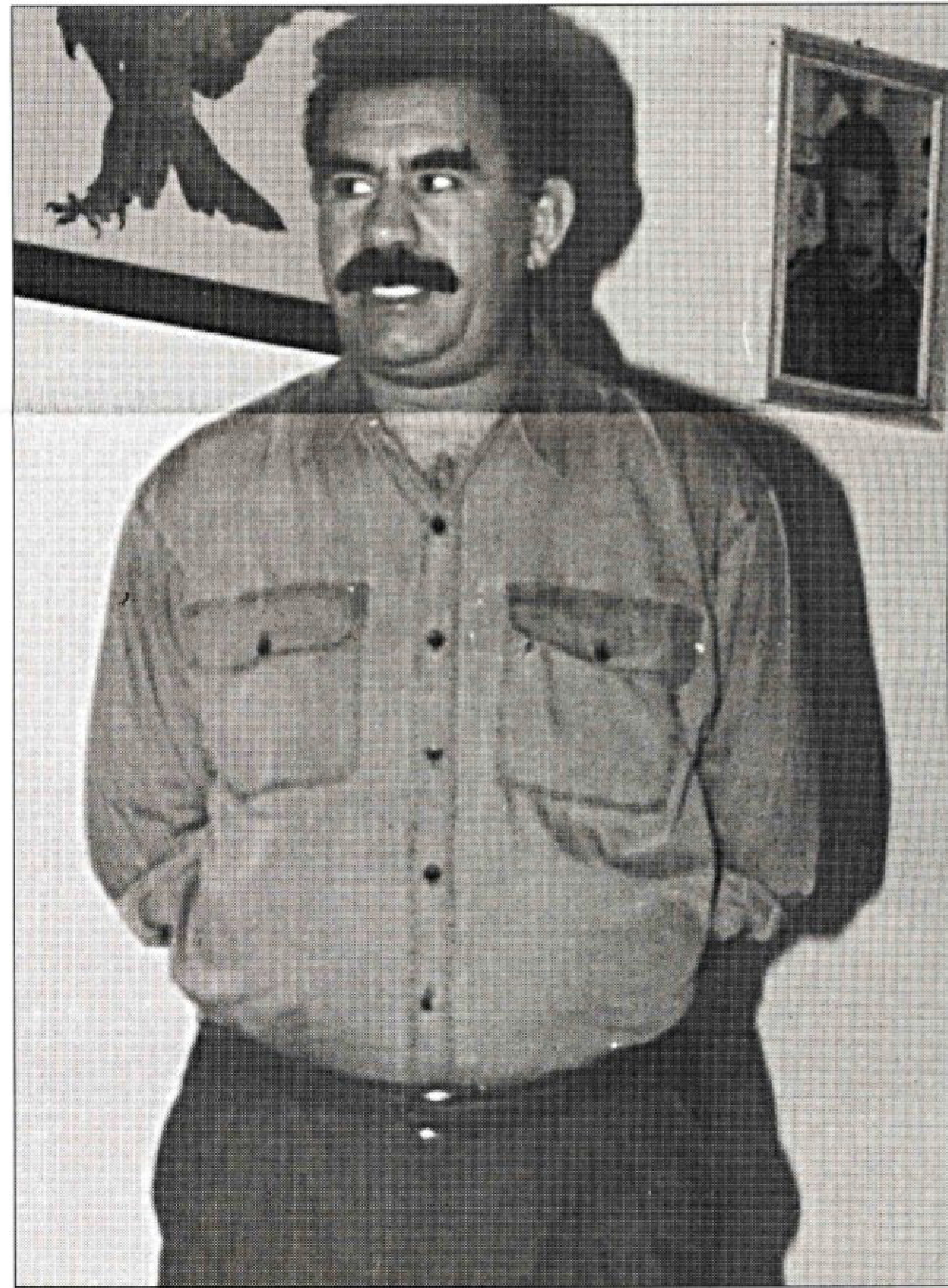
Bilerek veya bilmeyerek birçoğu bu sahaya hükmediyor. Dediğim gibi çoğu da ya düzenden direkt geliyor, ya da yok. Geriye biraz da stratejiye yakın kısmın işgal edilmesi kalıyor. Özellikle ideolojik önderlikle merkez olamama, propaganda ve ajitasyonun doğru yönetilmemesi, basın-yayın organlarının bunlar tarafından layıkıyla işletilmemesi veya burada bir bürokratlaşmanın aşılmaması, yine kitle örgütlenmesinde, halkın örgütlenmesinde, parti temel yapısının örgütlendirilmesinde bunların komite veya sekreterlik görevlerini layıkıyla yürütmemesi, daha çok da temel mücadele olarak gerillada komuta düzeyinin ağırlıklı biçiminde bunlar tarafından işgal edilip gereklerinin yerine getirilmemesi, stratejik önderliğin yürüyüşünü ağırlaştırdığı gibi, alttaki emekçilerin ve savaş kahramanlığının gelişmesini de engelliyor.

Aslında bunlar bir yerde sınıf savaşımlarını, düzenin desteğini de arkasına alarak, ağır geleneksel özelliklere dayanarak başarmak istiyorlar. Eğer başını koparsan da mevkiiden vazgeçmiyorsa, çok iyi bilinmelidir ki, o bir sınıf savaşını yürütüyor. Görünüşte bir kişidir, ama özünde bir sınıftır. PKK içinde böyle gelişme durumunda olan bir kesim var. Çoğu da aslında iyi niyetli ve farkında olmayarak bir sınıfın tarzını konuşturuyor. Gerçekte bir karşı sınıftır. Er veya geç olanaklar arttığında maskesi düşüyor ve zorlandığında düzene hemen teslim oluyor.

PKK tarihine bir de bu yönüyle baktığımızda çok sayıda örneğin olduğu görülecektir. Ya düzenin çok geri, ilkel ölçülerini; klan, kabile, aşiret düzeyinde uluslaşmaya, demokratikleşmeye, özellikle sosyalizme hiç gelmeyen yanlarını alıyor, ya da düzenin bürokratik, polisiye, jandarma yöntemlerini esas alıyor. Hızla kendini kariyer sahibi, kılıcı yaparak ve bastırmacı davranarak, böylece başardığını sanıyor. Ama aynı zamanda bunlar küçümsenemez bir ağırlığı da teşkil ediyorlar.

Hiç şüphesiz bütün devrimlerde, önderliklerde bunlar var ama bizde bu çok daha yoğun gözüküyor. Diğer yandan halkın kazanma durumu var. Yine önderlik sanatı bunu başarmıştır, bu sanatın gerekleri yerine getirilmiştir. Temel savaşım kitlesine ulaşma, onları çekme hedefi başarılmıştır. Yürek hareketi, umut hareketi ezilenlerin dünyasında büyük yankı bulmuş ve katılımlar önlenemez duruma gelmiştir. Bu da başarının kendisidir. Yani önderlik sanatının kendi savaşçı temeline ulaşması başarıyla, ustalıkla gelişmiştir. Fakat bunların iyi bir komutaya kavuşturulması söz konusu olduğunda, halkın oldukça geriletilmiş, sindirilmiş olması ve gelen yapının da dolayısıyla çok cahil kalması, siyasi dünyaya, fikir dünyasına, özellikle askeri dünyaya çok yabancı olması, bu diğerlerinin şansını artırıyor. PKK'de neden PKK'lileşilemiyor, merkezileşme neden tam sağlanılamıyor derken, işte bir de bu yönüyle gerçeğe baktığımızda, neden olmadığı, nasıl engellendiği rahatlıkla anlaşılıyor.

■ Savaş teknik bir olay değil veya dökme olayı da değildir. Kapsamlı olarak insanlığın, insanın gerçekleşmesidir. Yürütülen bu büyük mücadelenin anlamı budur.



■ Burası bir ülkedir; hem de insanlık tarihinin beşiği bir ülkedir. Buranın iyi toprakları, iyi suyu, iyi havası, iyi yeraltı, yerüstü zenginlikleri vardır ve bir de çalışan bir halk vardır.

...geleneklerin hakim sınıfını teşkil ediyor. Yani aşiretin, ailenin, orta sınıfın ileri geleni olarak ilerlemeyi, yaşamayı dayatıyorlar. Ama dediğim gibi, dışarıda yenildiler, stratejik anlamda da önleri kesildi. Yine altyapıda da halklaşma, temel güce dayanma var. Zaten bunların da orada fazla yerleri

Bürokratik merkezileşme devrimin canına okumaktır

Bu sahanın doldurulması için merkezileşmek demek, stratejik önderliğin gereklerine anında karşılık vermeyi bilmek demektir. Stratejik önderliğe en yakın çalışan kesim, aynı zamanda bütün altyapıyı sürükleyen kesimdir. Bu kesimin böyle özellikler kazanabilmesi için, en az stratejik önderlik kadar bir ufku olmalıdır. Bu yolun kesintisiz örgütünü, savaşımını yaşamak kadar, altyapının da gelişimini gözeten, onun önündeki engeli kaldıran, onun umudunu, moralini ve cesaretini yükselten, onu özellikle yenik, ezik durumdan kendine hükmetmeye ulaştıran, savaşta cesaret kadar bunun tarzını da verebilen bir konumda olmalıydı. Bunun da ne kadar zorlu bir görev olduğu son derece açıktır. Bu zorlu göreve, bu özelliklere sahip çıkmak yerine, oportünist bir tavırla karşılık verildi. En rahat, en kendini yormayan tavırlara girildi. Kendilerine göre gelişen halk hareketinin kazanımları üzerinde hak edilmeyenin çok üstünde bir ağırlığa sahip olma, gerçekleşen stratejik önderliğin olanaklarına hak edilmeyen bir biçimde ulaşma ve buna da son derece bayılma durumu vardır.

Birçok devrim hareketinde olduğu gibi, bizde de bunu gözlüyoruz. Bütün devrimlerde bu tehlike ortaya çıktı. Bizim devrimimizin merkezileşmesinde, onun kurumsallaşmasında da bu yönlü tehlikelerin olduğu açıktır. Bir de bu, zor bir icra alanıdır. Stratejiye yakınlığı kadar, tabana da yakınlığını sürdürecektir.

PKK'de daha somut olarak bu durum aslında stratejik önderliğin yoğun çabalarıyla aşılmak isteniliyor. Bir yerde merkezin görevini şimdiye kadar stratejik önderlik götürmüştür. Ama bir merkezin de olması gerektiği tartışma götürmezdir. Devrimlerin kurumlaşması bu anlamda olursa tehlikeli değildir. Tabii ki oportünist, bürokratik kurumlaşma, merkezileşme çok tehlikelidir. Gerek stratejik önderlik, gerek taban böylesine bürokratik bir kurumlaşmaya fırsat vermemek durumundadır. Tarihin tüm önemli dönemlerinde, böyle bürokratik merkezileşmeler devrimlerin canına okuyan merkezler olmuştur. Böyle bürokrasileri kırmak, yıkmak gerekir. Bu, devrimin daha fazla açılıp gelişmesi için zorunludur. Ama aynı zamanda güçlü bir merkez olmadan da bir devrimin sağlıklı yürüyemeyeceğini bilerek, merkezi çekirdek olmaya büyük özen göstermek gerekir. Bu merkezi alanı birkaç demagoga, birkaç bürokrata bırakmak, o hareketin kendine yapabileceği en büyük kötülüktür. Dolayısıyla altyapının kendisini merkezsiz bırakmamak kadar, çok ucuz ulaştığı demagoglarla, bürokratlarla kendini merkezleştirememe-

■ Bizim devrimimizin büyük bir iddiası, bu insanla oynanmaya son vermektir. İnsana bu temelde en büyük saygıyı gösteren, yine topluma bu temelde "buna layık değilsin, gerekirse senin için, özgürlüğün için en büyük savaşımı vermekte kararlıyız" diyen ve bunu yiğitçe, her türlü fedakarlığa katlanarak gösteren özellik PKK'nin büyüklüğüdür.

yeceğini iyi bilmesi gerekiyor. Çok etkili olan ahbap-çavuşluk yapmak, düzenin her türlü jandarma, bürokrasi düzenini esas almak, yine hemşehricilik tutumlarına girerek ulusallığa, geniş stratejik önderlik esaslarına cevap vermemek, bu konuda çok zayıf olan taban da eğer işi bu durumda tam uzlaşmacılığa, körlüğe götürürse, gerek örgüte, gerek kendilerine yapabilecekleri en büyük kötülüktür. Örgütün çizgisine inanmak taban için şüphesiz iyidir. Her şeyi bilmeyebilir, ufukları yetmeyebilir, ama hiç olmazsa ana amaçla çelişen bir merkezi anlaması, çelişen bir komutayı görmesi ve onu fazla uzun süre kabul etmemeyi bilmesi, gerektiğinde onu aşması lazım. Bunların çarpıtmalarına, hareketi saptırmalarına, yine kendisini tehlikeye atmalarına göz yuman bir taban, kendi imhasını, kendi eliyle hazırlamış bir tabandır.

Hareketimizde bu yönlü de çok büyük tehlikeler ortaya çıkmış, çok büyük kayıplara uğranmıştır. Saptıran komuta kişilikleri çok zarar vermişlerdir. Ama maalesef tabanın, kadronun, savaşçının da buna etkili bir karşılık verememesi, birçoğunu mücadele etmekten alıkoymuştur.

Demek ki, düzenin adına bilerek veya bilmeyerek, onun bürokratik, jandarmavari saldırıları kadar, düzenin geleneksel egemen aşiretçi-feodal öğelerinden olan ve üst kısımlarından gelen özellik ve kişiliklerin saldırılarından merkezi kurumlaşmayı, önde gelen komuta kadrolaşmasını sakındırma en ciddi sorunun aşılması anlamına gelir. Bunun için, yöntem olarak tecrübe, eğitim sürekli kılınmalıdır. Özellikle iddialı olanların, özlü olanların büyük çabalarına ihtiyaç vardır. Sorunun ağırlığı kadar, çalışmayı bilmek gerekir. Gelişmelerin kendiliğinden olmasını beklemek, kesinlikle olmayacak bir şeydir.

Denilebilir ki, stratejik yardımcılık anlamında en çok rol oynaması gereken merkez kurumun, gövde kurumun önündeki en temel görev; özellikle tabanı çalıştıracak çapta örgütlendirmek, savaşı yürütebilecek komutayı geliştirmek, komutayı yönetmektir. Bunu başardıkları oranda da rollerini layıkıyla yerine getirmiş olurlar.

İşte merkezi önderlik sanatı da ancak böyle icra edilirse, biz buna merkezi önderlik diyebiliriz. Aksi halde kendilerini yok olmaktan çıkaramayacakları gibi, demagoglarca, bürokratlarca, örgüt ağalarınca boşa çıkarılmaları işten bile değildir.

Nitekim PKK tarihine baktığımızda gerçek bir merkez olunmadığı için birçok yargılamalık davaların nasıl boy verdiği, birçok bürokrat, demagog, jandarmavari, polisvari tiplerin (buna kontra tipleri bile diyebiliriz) ortaya çıktığı, işleri allak-bullak ettikleri, çok sayıda savaşçının şahadetine neden oldukları, yine bir o kadar silahlarımıza, maddi-manevi değerlerimize körce, acımasızca saldırdıkları, çarçur ettikleri rahatlıkla görülmektedir. Unutmayalım ki, bu yönlü görevlerine sahip çıkamamaktan ötürü merkezi yapımız, hatta orta boy bir kadro yapımız da bundan sorumludur; önderlik sanatının gereklerini yerine getirilmediği için ağır sorumluluk altındadır. Eğer bu anlamda iyi bir taktik önder olunmak isteniyorsa (bu merkez olur, daha altyapı komuta kadroları olur), yerine getirmesi gereken görevlerin bu olduğunu belirtiyoruz. Taktik önderliğin, stratejik önderliğe yeterli olmak kadar, tabanın beklentilerine kesin cevap vermesi ve bunların da ölçüsünün zaferi mümkün kılan bir yürüyüş olduğunu bilmesi ve gerekene ulaşması, bunun dışında bir ölçünün kabul edilemeyeceğini bilerek kendine hükmetmesi gerekir. Bunun dışında taktik önderlik ölçüleri düşünülemez.

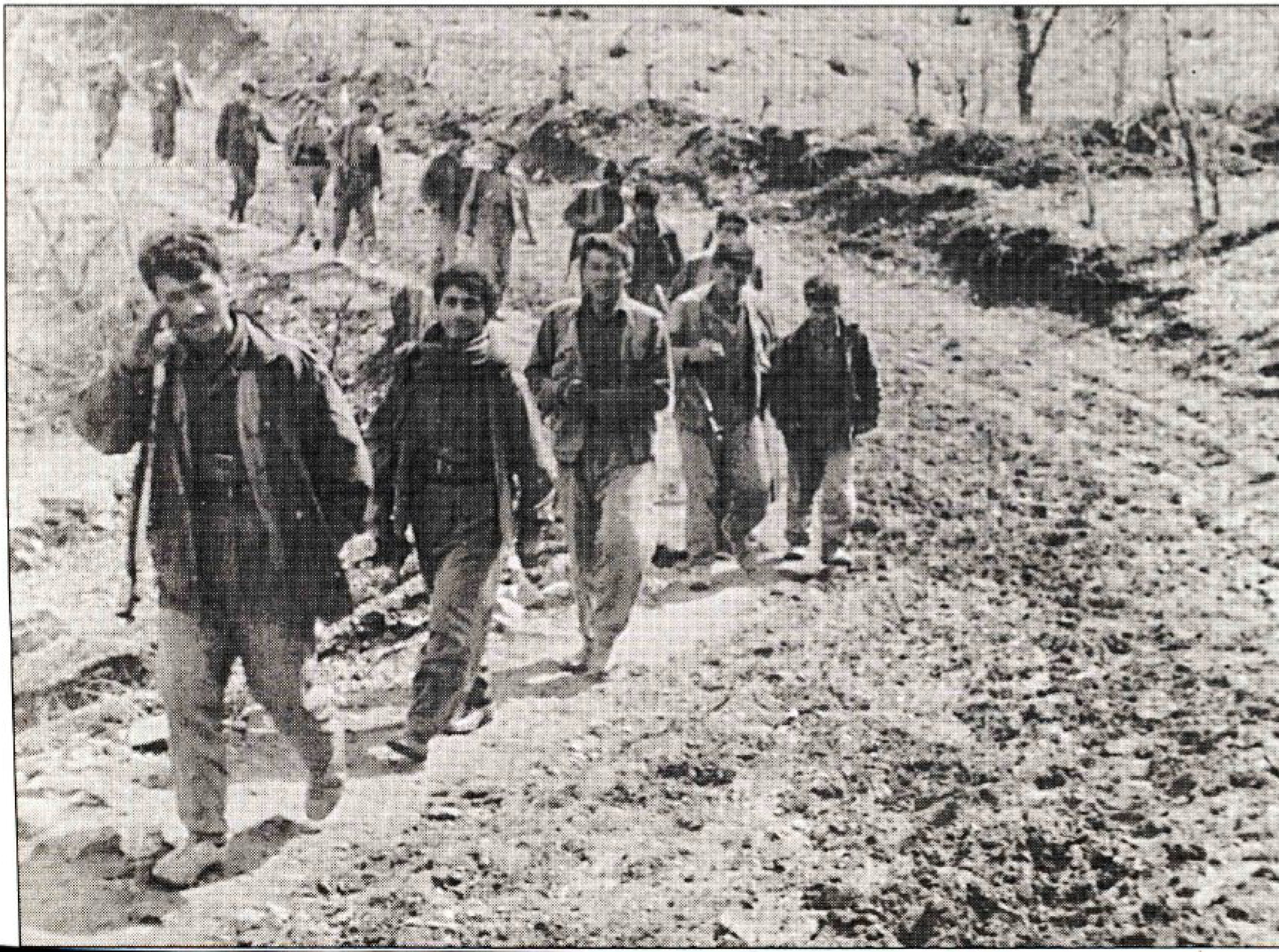
Taktik önderlik tutturulursa, yürüyüş zafere dönüşür

Taktik önderliğin zafer çizgisi nedir? Zaferin temel kaynağı stratejik önderliğe cevap vermek, onun yürüyüş tarzına, temposuna engel değil, cevap teşkil etmektir. Yine kitlelerin umutlarına cevap olmak, katılan tabanın savaşkanlığını geliştirmek, onları düşmana ezdirtmeden, uygun örgüt, eylem biçimleriyle yönetmektir. Örneğin gerillanın taktik esasları vardır. Bu taktiklerin mükemmel seçimini, belirlenmesini ve uygulanmasını yapmaktır. Yine cephe örgütlenmesini, serhildan eylemini adım adım geliştirmesini bilmektir. Ayrıca buna benzer ideolojik faaliyetin de yeterince morali, bilinci ayık tutacak, yeterli kılacak düzeyde geliştirmeyi esas almaktır. Bunları başardı mı, o iyi bir taktik önderdir, tabii başaramadı mı, göreviyle oynamıştır.

Görülüyor ki, taktik önderlik sanatında sorun yaşanıyor, o da zaferi kesinleştiren bir pratik-politik, pratik-askeri, pratik-ideolojik yayan ve başaran araç olmalı; onun ağırlığına, gücüne sahip olmalı; sorun budur. Stratejik önderliğe baktığımızda; yine savaşçının katılım düzeyine baktığımızda da sorun yoktur. Ama onu işlemek, birbirleriyle kaynaştırmak ve kaynaşan bir ifade olarak kendisini kurumlaştırma söz konusu olduğunda bir boşluk ve de bunun oportünistçe, bürokratikçe, jandarmavari bir tarzda boşa çıkartılması vardır. Bu sağa boşa çıkartılarak tabanla baş arası sakat bırakılmak isteniliyor. Tabii ki burada büyük bir provokasyon savaşı, büyük bir sınıf savaşımı, büyük bir oportünistlik de vardır. Kaldı ki, stratejik önderlik amansız mücadele ettiği gibi, kitlemiz de gerçekten savaş istiyor. Bütün savaşçılar **"daha fazla savaş"** diyorlar. Stratejik önderlik **"daha fazla savaş"** diyor. Buna hakkıyla karşılık vermek isteyenler de herhalde taktik önderler olmasını bileceklerdir. Taktik önderlik olmadan savaşın başarısı olmaz. Onun da en belirgin ifadesi, kurumsal olarak kazanan kişiliğe ulaşmaktır, örgütün bu temelde kurumlaşmasını zafer temelinde sağlayabilmektir. Düşmanın günlük bütün saldırılarına karşı güçlü düzenlemeler yapabilmektir. Bu da dediğim gibi, adım adım başarıyı getirir. **"Savaştım da, yenildim"** demek olmaz. Bu yenilmiş bir taktik önderliktir. **"Savaştım da boşa çıkartıldım"** demek bu sanatın gereklerine daha ulaşamamış olmak demektir.

Görülüyor ki, zafer kişiliğini yakalamak kadronun en temel görevidir. Peki bu nasıl yakalanır? PKK'nin önderlik sanatında bu kadar büyük tecrübeden sonra sanıyorum, bunu görmemek, görüp de gereklerini yerine getirmemek artık mümkün değildir.

PKK olayının resmen ilanı üzerinden 16 yıl geçiyor. Bu süreç zafer kadrosu olabilmek açısından yeterli bir tecrübe sürecidir. Eğer bir parti stratejik önderlik kadar, bir uygulama önderliği olarak da zafer kişiliğinden vazgeçmek istemiyorsa, sağa yatmak veya bir uçurumla kendini boşa çıkarmak istemiyorsa, bu zaman süresi yeterlidir, fazladır bile. Bu süreçte bir yaşındaki bir çocuk, 16 yaşında gürbüz bir delikanlı olur. Tarihin anlı-şanlı birçok devrimine baktığımızda, bu zaman süreci savaş komutanlarının ortaya çıkması için yeterlidir. İslamiyete, Fransız Devrimi'ne ve Bolşevik Devrimi'ne baktığımızda bu böyledir.



1980 öncesi için **"PKK'nin niye iyi taktik önderleri yok"** diyemezsiniz. O zaman taktikten de fazla bahsedemezdik. Çünkü ciddi halk örgütlenmesi, halk savaşımı söz konusu değildi. O zaman daha çok çekirdekleşmeyi sağlamak diye bir görevimiz vardı. Dönem taktik değil de, çekirdeği yaratma dönemiydi.

1980'lerden 1990'lara kadar artık sorun çekirdeği yaratmak değildi. Çünkü çekirdek artık yaratılmıştır. Dolayısıyla sorun taktiği yaratmaktı ve en ağırlık kazanan görev buydu. Çünkü başarı da taktik önderliğin gelişmesiyle olacaktı. Maalesef 15 Ağustos Atılımı öncesi ve sonrasının düzeyi, en canalıcı olan bu görevin yaratılmadığını gösteriyor.

Partimizin 1980 öncesinin gelişimine oldukça anlamlı diyebilirim. Yani ciddi bir sorun görmüyorum. Fakat 1980 sonrası, özellikle resmi idarenin, 12 Eylül faşizminin hedeflemesiyle yüz yüze geldiğinde kendisini taktikleştiremeden kurtaramayacağını, taktikleştiremeden kendini zafere götürmek şurada kalsın, imha olmaktan bile kurtaramayacağını açıkça görmek gerekir. Nitekim bu dönemin tutsak edilmiş devrimciliği vardır. Zindandaki o direnişçilikleri şu anlama gelir: Taktik önderliğe ulaşamamanın ızdırabı. Bu çok açıktır. **Mazlum**'da bir ideolojik önderlik, **Hayri**'de bir örgütsel önderlik, **Kemal**'de askeri önderlik gelişebilirdi. Ama tutsak edilmelerinin bunu engellediğini görünce, bunun pratik sonucu bilinen bu eylemler oldu. Zaten değerlendirmelerde de bu çok açıktır.

İşte pratikteki yetersizlikler zindanın dolmasına yol açtı. Yani taktik önderliğin gelişmeyişi anormal bir şekilde zindanın dolmasına yol açıyor ve zindanda teslimiyetin geliştirildiği bir ortam yaratılıyor. Elbette ki buna karşı çıkılacaktı. Sonuç, en vahşi bir zindan uygulamasına karşı en amansız, en ağır bir direnme ve sonuçta böyle boyutlu bir şahadet gerçekleşiyor.

15 Ağustos sürecinin içinde yer alan arkadaşlar var. Bu arkadaşların çoğu taktik önder olmayı bilemedi. Büyük bir kısmı şahadete ulaştı. Kalanlar da neredeyse yarı yarıya hastalıklı yürüdüler. Oysa iyi bir taktik önder olma dönemiydi. Maalesef bunun anlam ve önemini bilemediler. Eğer hareket tümüyle imha edilmediyse, bu stratejik önderliğin kendini geliştirmeyi, koruyup kollamasını bilmesinden ötürüdür. Özellikle 1980'lerin ortalarına doğru geldiğimizde hem siyasal, hem örgütsel, hem askeri olarak tutturulması gereken taktik önderlik eğer başarılsaydı, aslında yürüyüş zafer yürüyüşüydü. Taktiğin kenarından bile geçilmeyince, asgari gerekleri bile yerine getirilmeyince, tabii savaşçının iyi niyeti, cesareti, fedakarlık düzeyi fazla bir anlam ifade etmeyecekti. Yine stratejik önderliğin yarattığı olanaklar da fazla anlam ifade etmeyecekti. Bu nedenle bildiniz gibi sancılı bir sürece girildi ve giderek taktik sorun ağırlaştı. Hala bu ağırlığın da tam aşıldığını söyleyemeyiz.

■ Merkezi alanı birkaç demagoga, birkaç bürokrata bırakmak, o hareketin kendine yapabileceği en büyük kötülüktür.

1985-90 arası yıllar, taktik sancının en çok çekildiği bir süreçtir. Artan savaş olanakları, stratejik önderliğin yine bunu sürekli büyütmesi, taktik önderlik tarafından bir türlü anlaşılamıyor, anlaşılsa bile gerekleri pratikte uygulanmıyordu. Neredeyse, taktik önderliğin gelişmemesiyle en tehlikeli bir durum ortaya çıktı. Ezilenlerin çok köylü tarzı; amaçsız, fazla inancı, ufku olmayan, **"nasıl yenerim"** sorusunu bile kendine sormayan tutumu, yine kendiliğinden savaşçı ya da ağavari, bürokratvari bazı aydın kurnazların inançtan, kazanımcı ruhtan yoksunluğu, oldukça saplantılı, iddiasız veya çok bireyci komutanların tavırları bu süreci hastalıklı kıldı.

Artan olanaklar her iki kesimi *daha da hastalarla, saplantı*larla dolu bir yaşamın içine çekti. Düzende bulamadıkları yaşamı parti içinde yaşama gafletine düştüler. Ezilenlerin dünyasından hızla kurtulmaları bunları gözükara bir düzenvari yaşamın içine itiyordu. Köy ağasını taklit etmeye başlayan yoksul köylü, yine düzeni taklit etmeye çalışan küçük-burjuvalar utanmadan, sıkılmadan bu hayallerini örgütün savaşım olanaklarına dayattılar. Sonuçta, hemen her yıla birkaç provokasyonun dayatılması, dolayısıyla stratejik önderliğin neredeyse hep provokasyonlarla savaşması bu dönemlerin en temel görevi olarak ortaya çıktı. Silinen merkez, silinen kadro, komuta özellikleri, bunun yerine kendini dayatan provokatörler, kontralar, yine jandarma, ağavari, sahte köylü, küçükburjuva komutanlar aldı başını gitti.

Yıla "PKK'lileşelim, savaşı kazanalım" şiarıyla başladık

Siz **"biz yeniden öncüleşelim, yeniden PKK'lileşelim"** diye kendi kendinizi aldatmaya çalıştınız. Halbuki her şey PKK'dir ve biz bunu en son 16. yılda bile söylemekten geri durmadık. 16. yıla biz **"PKK'lileşelim, savaşı kazanalım"** değerlendirmesiyle başladık. Çünkü stratejik önderlik anlamına gelen PKK yerine, adeta düzene de taş çıkartan geri, sakat kişiliklerin kendilerini dayatması vardır. Zaten düşman da bunu bildiği için yüklendikçe yükleniyor. **"Bu kadar stratejisinden kopan bir taktik önderlik kesin başaramaz"** diyor ve 16. yılı kesin bir imha yılı olarak planlıyordu.

Yani düşman stratejisinde, taktik önderliğin rolüne sahip çıkmaması temel rol oynuyor.

Stratejik önderlik hiçbir zaman taktiksiz, taktik önderliksiz icra edilemez ve tüm çabalarına rağmen taktik önderliğin yerine de kendisini koyamaz. Belki örgütün genelini korur, örgütün genel ideolojik, siyasi, askeri hattını esas alır ve bunun temsil gücü olabilir. Ama günlük olarak onu uygulaması, kesintisiz adımlarla başarıya götürmesi mümkün olamaz. İşte düşman bunu farkettiği için özel savaşla bazı yöntemler geliştirdi. Özellikle 16. yıla dayattığı alan tutma taktiği, tamamen taktik önderliğin yetmezliğini göz önüne getirerek geliştirdiği bir taktiktir. Bizim taktik önderliğimiz, elindeki savaş olanaklarını kullanmayı bilmiyor. Bu nedenle düşman çok korktuğu, PKK çizgisi veya stratejik önderliği tarafından yaptıklarının kendisine çok ağır ödettirileceğini bildiği halde, kadroyu da, taktik önderliği de çok iyi tanıdığı için **"bir şey yapamaz"** diyor. Nitekim çoğu savaşçımızı uykudayken, gafilce kuşatmış ve vurmuştur. Dağda muazzam bir üslenme imkanı var, ama taktik önderlik farkında değil. Muazzam bir savaşçı cesareti, fedakarlığı var, ama taktik önderlik farkında değil. Dolayısıyla en azından bazıları gafletten de öteye, belki ihanet halindedir. Yine çokları **"mevcut savaşım gücüyle ne yapılabilir"** değerlendirmesini yapamayacak kadar sefil, aciz durumdadırlar. Peki bu güç bir dağı ne kadar tutabilir? Bu güç bir alana ne kadar gerilla taktiklerini dayatarak, böylelikle düşmanı sonuna kadar hırpalayabilir; çok yönlü gelişkin yöntemlerle boşa çıkarabilir? Bu ne kadar düşünülüyor? Böylece de taktik önderlikten başka her şeye benzeyen bir durum ortaya çıkıyor. Ardından kendiliğinden, avare-asi gruplar gibi, şuraya savrul, buraya savrul, vadide kıstırıl, çembere alın, lojistiğini ve kendini kaybet! Sonuçta düşmanın daha iddialı bir dayatması ile karşılaşılır. Bunu çok yoğunca gördük.

Yine kitle saflarında çalışanlar için de aynı şey söylenebilir. Serhildan halinde bir kitle var ve örgütlenmeye, sonuna kadar yüzbinlercesi yürümeye hazırdır. Maalesef bizim kadro gittiğinde ilk yaptığı iş kitlede artan olanakları biraz daha rahat yaşamı için kullanmak, yine eskiden yaşadığı sahte önderlik tutkularını dayatmaktır. İkinci gün, karga tulumba gidiyor. Yüzlercesi bu şekilde yakalandı.

Zaten dağdaki komutan da böyledir. O da yetkiyi rahatlama nedeni olarak görüyor. Yoksa daha çok savaşma, savaşıma yön verme gereği olarak görmüyor. Halbuki yetkiyle daha çok hizmet ve katkı sahibi olunur. Ama sadece emir verir ve böylece taktik önderlik icra edilir diye ele alıyor. Bu büyük bir gaflettir. Komutanın esaslarıyla, bütün ana özellikleriyle oynamaktır.

Parti içinde böyle, gerilla içinde böyle olunca, bir baktık ki, bunlar hareketimizi yenilgiye götürüyorlar. Dikkat edilirse, bu yönlü çözümlemeler geliştirildi. İnanılmaz ölçüde hiçbir hareketin taktik önderlik üzerine yapamadığı çözümlemeleri yapmak zorunda kaldık. Tarihte bunun başka örneği yok. Bu kadar taktik esaslarla oynayan bir kişiliği düşünemiyorum. Bir çobanın bile bu kadar geri olacağını sanmıyorum.

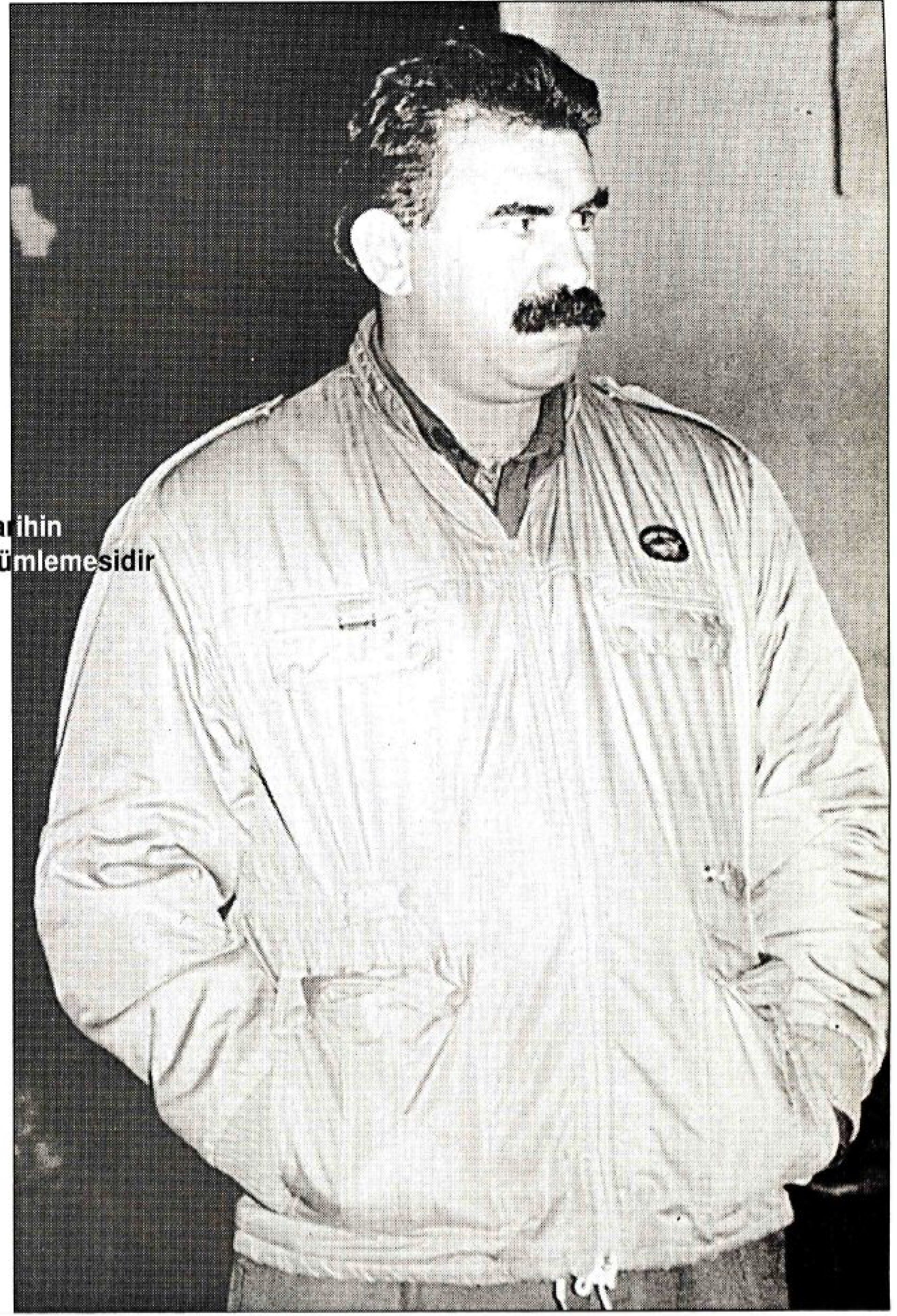
Bu anormal bir durumdur ve sanıyorum bunun en temel nedeni ezenlerin zalimliğinden ve yendikleri insan zemini kadar, bu insanın düzenden çıkışında ve özgürlük hareketine katılımında var olan büyük yanılgı tabiatından ileri gelmektedir. Bunlar emek sarfetmeden hızla kendilerini umut ettikleri dünyaya kavuşturmak istiyorlar. Ama bilmeyerek de olsa, olan taktiğe oluyor. Düşmanın da özel savaşımı çok planlı, bilinçli olduğu için hak edilmeyen ağır kayıplar devrimci hareketin başına getirilebilir.

Bunu daha önceki yıllarda da, bu 16. yılda da çok açıkça gördük. 1990 sonrası da bu anlamda taktiğe işlerlik kazandırmak için en ağırlıklı çalışmaların yapıldığı yıllardır. Tarihte hiçbir hareketin tarihinde görülmemiş muazzam bir kadro eğitimini yapmak, yine taban hareketini geliştirmek, her türlü lojistik donanımı geliştirmek stratejik önderliğin en çok üzerinde yoğunlaştığı çalışmalardır. Ama maalesef aynı hastalığı ısrarla devam ettirmek ve giderek sağa savrulmak, neredeyse hareketi işbirlikçilerin yedeğine kadar götürmek, sömürgeciliğin sınırlarına kadar savurmak, birçok sahada ortaya çıkan bir durum oldu.

İşte çok saygısızca, sorumsuzca birtakım önderlik sevdalanmaları maalesef 1990'dan sonra birçok örneğiyle ortaya çıktı. Hem de daha delicesine. Çünkü iktidar olma şansı artıyor. Yine Kürdistan'da ilk defa bir halk iktidarı olma imkanı ortaya çıkarak uç veriyor. Buna pervasızca göz dikiyorlar. Bu konuda ister yoksul köylü olsun, ister kentli küçük-burjuva olsun, aynı karakterdedirler. Düşmandan daha çok sözümona iktidar nimetlerini paylaşıyorlar. Muazzam bir yetki ve yönetim çekişmesine giriyorlar. Aslında ister farkında olsunlar, ister olmasınlar, yaptıkları binbir emekle, özellikle halkın ve taban savaşçılarının çabaları ve en önemlisi de stratejik önderliğin çok özgün bir çalışmayla ortaya çıkardığı olanakları ele geçirme savaşıdır. Yani ucuz bir sınıf savaşçılığı, ucuz bir ağalık, ucuz bir jandarmalık yapılmaktadır. Anlamı olmadığı halde, bir günlük paşalık uğruna kendini yatıran bu kişilikler, savaşçıları grup grup tasfiyeye götürüyorlar. Cahil ve üstelik bunda da tutkulu ve sevdalıdırlar. Bunun da durumu ağırlaştıracağı açıktır.

Elbette ki bunun daha fazla tahribatlara yol açmaması için büyük çağrılar ve bu arada kapsamlı çözümlemeler geliştirildi. Müdahale üstüne müdahale, uyarı üstüne uyarı yaptık. Ama az etkili olabildi ve hak edilmeyen birçok kayıpların yanında, büyük kazanımların gerçekleştirilmemesi söz konusu oldu.

Özellikle 1990 sonrası, orduyu da, halkı da büyük kazanabileceğimiz yıllardı. Halk iktidarının olasılığı gelişmişti ve yine büyük bir ordu kurma imkanı da gündemleşmişti. Ama taktik önderlerin böyle kendilerine savdalanmaları, sağa savrulmaları kadar, düşmandan daha çok örgütün olanaklarına oportünistçe yaklaşmaları, bilindiği gibi büyük bir fırsatı heba etmeye götürdü. Aynı zamanda birçok alanı da muazzam kayıplarla karşı karşıya bıraktı.



16. yıl çözümlemeleri tarihin en kapsamlı insan çözümlemesidir

Bu kişilikler üzerinde kapsamlı durma gereğini duyduk. Son 16. yıl çözümlemeleri belki de insanlık tarihinin en kapsamlı insan çözümlemeleridir. Gerek bilimin, gerekse ruhsal yöntemlerin en çok kullanılarak, **"bu insan kimdir, neden bu kadar tarihi gelişme gerçekleriyle oynuyor"** diye kavranılmaya ve düzeltilmeye çalışılıyor. Hiç şüphesiz 16. yıl bu anlamda boşa gitmedi. Genelde bu süreç, özelde de bu yıl tehlikenin büyüklüğüyle orantılı olarak kendimizi çözmeye çalıştık. Bilindiği üzere özel savaş rejimi bu yılı bir imha yılı olarak düşündü ve tarihin en kapsamlı yönelimlerini bu yıla yayarak sonuç almak istedi. Tabii ki buna karşılık olarak stratejik önderliğin de kendini en büyük kazandıran bir yıl olarak örgütleyeceği, yayacağı açıktır. Böyle karşılıklı bir gelişme yaşandı.

Şüphesiz stratejik önderlik kazanmıştır. Bu temelde halkın da umutları diridir. Yine savaşçılık gelişmektedir. Fakat kaybettirenin de taktik önderliğe cevap vermeyen kişilikler olduğu ortaya çıkmıştır. Sorunun bu biçimiyle ele alınması ve belli bir oranda da aşılması, gelişmelerin temelini teşkil etmektedir. 16. yıl genelde PKK'nin zafer yürüyüşünü sürdürdüğünü göstermektedir. Kesinti yoktur ve kaybettirilmek istenilen bir 16. yıl da kesin büyük kazanılmıştır. İç ve dış engeller ne olursa olsun, alınan çok yönlü tedbirler, geliştirilen çaba yoğunluğu bu yılı belki de bütün geçmiş yıllardan daha fazla kazanılmaya götürmüştür.

Bu anlamda birçok değer de anlamsız kaybedilmiştir; ama telafi edilmesi de bilinmiştir. Denilebilir ki, bu 16. yıla dayanarak, özellikle önümüzdeki yıl büyük kazandırmaya adaydır. Bu 16. yıla sığdırılan değerler vardır. İdeolojik, siyasi, örgütsel askeri öngörü ve çözümlemelerden karar düzeyine kadar çok yönlü gelişmeler ortaya çıkmıştır. Bu yılın olanakları da diri tutularak işlerlik kazandırılmıştır. Savaşçının kazanılmasından tutalım maddiyatın, lojistiğin, mevzilenmenin gereklerine kadar hepsi yerine getirilmiştir. Hemen her alanın, bu biçimiyle istediğimiz gibi birleştirilerek işletilmemesine rağmen, iddialı bir hazırlığa tabi tutulması, bundan sonrasının büyük kazanılacağının mümkün olduğunu göstermektedir.

Öngörü gereklidir; ama bu kesinlikle geçmişin kazandırıcı esaslarına amansız bağlılık kadar, kaybettiren nedenlerini de bilmek ve onları ortadan kaldırmakla mümkündür. Sanıyorum PKK tarihinin bu yönlü değerlendirilmesi de artık imkan dahilindedir. İsteyen her sorumlu kadro PKK tarihinde kaybettiren nedir, kazandıran nedir, 16. yılın zemini nasıl büyük zaferlere taşırılabilir, bunu çok rahat görebilecek ve gerekeni yapabilecek durumdadır. Hiç kimse bunun bilincine sahip olmama hakkını kendinde görmemelidir. Layıkıyla, yeterince, yerli yerinde görmeyi bilmek esastır.

Önderlik sanatının PKK içinde nasıl icra edildiği çok çarpıcı olarak görülüyor. Özellikle bu 16. yıl çözümlemeleri ilkokul düzeyindeki bir kişiye ve hatta okur-yazarı olmayan bir çobana da önderlik sanatının nasıl geliştirileceğini anlatmıştır. Bunu anlamamak, gereklerini yerine getirmemek ya iflah olmaz bir düşkünlükle, ya da bir ajanlıkla mümkündür. Başka türlüsünü düşünemiyorum. Bilinçli sınıf düşmanları veya serseriler, düşkünler çok çıkabilir, ama artık bunların görülüp de her an yerle bir edilmemesi düşünülemez. Kendi içinde sınıf mücadelesini bu kadar netleştirmiş, gereklerini yerine getirmiş bir hareketi hangi gafil, hangi serseri, hangi soytarı kandırabilir; gücü nedir? Onun gücü hiç yoktur veya birisi sınırlı olarak görevlerine sahip çıksa bile bu tipi boşa çıkarmayı başarabilir.

Dış saldırılara karşı hep savaşılmıştır. Kazanılan mevziler TC'nin bütün iddialı saldırılarını boşa çıkarmıştır. PKK hiçbir mevziyi düşürtmediği gibi, mevzilere de mevzi eklemeyi bu son yılda sürdürmüştür. Unutmayalım ki, en kapsamlı ve topyekün diye tabir edilen bu savaş yılında böyle kazanıldığına göre, (kendi deyişleriyle bile savaşta zirve yılıdır) TC açısından bundan sonrası düşüştür; operasyonlarda düşüş, kapsamda düşüş, nicelikte düşüş kaçınılmaz olacaktır. Bundan sonrasının, bu oldukça çözümlenen kazanma nedenleriyle sürdürülmesi, eğer tekrar iç ihanete uğrama olmazsa, yine gaflet güçlü etkide bulunmazsa, çizgiye sımsıkı sarılınırsa, önümüzdeki yıl veya yılların büyük kazanılmaması düşünülemez.

Önderlik sanatının bütün stratejik ve taktik özellikleri PKK olayında bunun böyle yürümesi gerektiğini ortaya koydu. Bu anlamda tedbirler hem genelde, hem somutta oldukça alınmıştır. Söylenebilecek şey, her sahada birkaç iddialı taktik önderin işlere göz-kulak olması, onun için gereken enerji ve çabayı göstermesi kadar, bunun tarzını, temposunu, hitabını seçebilmesi gerektiğidir. Bunu beklemek artık bir zorlama değildir.

Daha da somut olarak içinde bulunduğumuz yeniden yapılanma süreci, bu anlamda özellikle taktik önderliğe hükmetmesi gereken tarzın, temponun ve üslubun, hitabın eksikliğini giderecek, böylece rolünü oynayabilecek bir dönem olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Öz vardır ve çekirdekleşme her sahada, hemen her şeye yeterlidir. Olmayan, onu işletecek taktik önderin tarzı, temposu ve üslubudur. Bu eksikliği de artık gidermek gerekir. Bunda oldukça çaba ve ısrar oldu mu (ki olmaması için hiçbir neden yoktur), insan biraz dürüstlük gösterdi mi, özellikle umudun, yaşamın artık gittikçe gerçekleşen özgür ifadesine bağlı oldu mu tarz, tempo ne demektir, gereklerinin yerine getirilmesi ne demektir, bütün bunları rahatlıkla görebilir.

Şüphesiz bütün bunlar zorlukların kendiliğinden aşılacağını göstermez. Yine kıyasıya iç-dış engellerle savaşım sürecektir. Ama savaş artık yolunda, doğrultusunda yürüyecektir. Savaşta artık kafa karışıklığına, gitmek taktikle oynamak, merkezi yetkilerle oynamak, yapının bütünlüğüyle oynamak olmayacaktır. Rol oynandı mı, günlük olarak karşılığı alınacaktır. Bu düzeye erişilmiştir. Geçmişte bu düzeyi yakalanamamıştı, ama şimdi bütünüyle yakalanmıştır. Bu düzey temsil edenler, taktik önderlerdir. Ancak bunu temsil etmeyenler aynı gün düşerler ve aşılırlar.

■ Büyük fetih hareketi olarak, her tarihsel harekette olduğu gibi, fırtına gibi eserseniz, bu tutkunuza, bu amacınıza, bu insan olma hayalinize başarı kazandıracağınız açıktır. Bunun dışında bir yaşam seçeneğiniz var mı?

1995 zafer doğrultusunda kazanılacaktır

Bu anlamda 1995'li yıllar stratejik önderliğin de rayına oturarak, kendini kurumlaştırarak,

tarza, tempoya, üsluba kavuşturacağı yıllardır. Başarı tarzını esas alan yürüyüşün, savaşımın az hatalı, az kusurlu gelişeceği yıllardır. Bunu önemle vurgulamakta herhangi bir sakınca yoktur. İddialı olmak kadar da tedbirler yerindedir. Engeller çıksa bile eskisiyle kıyaslanamaz bir biçimde hızla aşılacaktır. PKK'nin geneldeki tedbir gücü, stratejik önderliğin kendini genelde örgütleme düzeyi, taktik önderlikten gelebilecek engelleri eskisiyle kıyaslanamaz bir biçimde hızla aşılmaya götürebilir. Gerek kendini halk içinde, gerekse çok çeşitli kesimler içinde örgütleyen bir stratejik önderlik, kendini tanımaz bazı taktik önderlerin engelini çok rahatlıkla aştırabilir. Bunun özenle bilinmesi, taktik önderlerin rollerine buna göre anlam vermesi gerekiyor.

Taktik önderliğin oturması oldukça tarihi bir gelişmedir. Fakat öyle eskiden düşünüldüğü gibi onunla oynanamayacağı, köylü kurnazlığıyla, aydın ukalalığıyla da bunun başka türlü gösterilemeyeceği bilinmelidir.

Bir de taktik önderliğin olanakları artmıştır (ve bunu iddia düzeyinde de söylemiyorum), taktik önderliğin mevzilenmesi sağlanmıştır. Taktik önderliğe soyunan bir kişilik, istediği yerde kitle, istediği yerde gerilla, istediği yerde silah bulabilir, istediği yerde mevzi tutabilir, istediği yerde üs kurabilir. Olanakları bu denli arttığına göre de taktik önderlik rahatlıkla oturabilecek, başta merkez olmak üzere, eskisiyle kıyaslanamaz bir kurumlaşmaya kendini tabi tutabilecektir.

Görülüyor ki, en temelde biz yaşamı bununla kazanıyoruz. Sonuçta ifade edilecek olan nedir? Aşılan ve anlamı çok yönlü konulan bir TC resmiyeti yerine, PKK'nin yaşam alternatifidir. Artık bu dönemde PKK'yi bu yıldönümü dolayısıyla da bir parti hareketi olarak görmek yetmez. Hatta bir ulusal kurtuluş hareketi de değildir. Yine düşünüldüğü gibi bir demokrasi olayı da değildir. Bir insanın çok köklü yeniden yaşama çekilmesi hareketidir. Kendini biraz böyle ele almış, böyle organize etmiş ve mücadeleyle yaratmış bir harekettir. Özellikle TC'nin resmi ifadesi kadar içeriğinde de ister geleneksel artıkları, ister kapitalist-emperyalist dünyanın üçüncü elden kusmukları adına olsun, ne varsa veya yaşam diye bu anlamda tabir edilen neyse, onun büyük eleştirisi, büyük savaşımı ve yerinde özgür insanın her yönüyle yeniden gerçekleştirilmesi umudu kadar, yaşamın belirtilerine artık kavuşturulması söz konusudur.

Bu büyük bir gerçekleştirmedir. Kıymeti bilene veya insanlığın esasını temel noktalarda arayana gurur kadar büyük tutku, umut, heyecan veren bir gelişmedir.

Hiç şüphesiz PKK'nin düşmanları çoktur, ama kendisi de büyüktür. Maymunlaşmaya kadar indirgenen, yine sudan çıkmış balığa döndürülen bir insan yerine oldukça kendini her yönden kazanabilen, bunun örgüt ve savaşım ifadesi kadar, ekonomik, sosyal, kültürel yaşamın en kabul edilebilir sınırlarına taşınmayı başaran, düzenin yıktığı saygı, sevgi, dayanışmaya yol açan bir gerçekleşmedir PKK.

Bu anlamda insanın kendini kazanması, yürütülen savaşımın özüdür. İdeolojik, siyasal, askeri savaşımımız böyle bir insanı kazanma savaşımıdır; yaşamın ta kendisidir. Şu yanılgıya düşmeyelim: Savaş teknik bir olay değil veya dökme olayı da değildir. Kapsamlı olarak insanlığın, insanın gerçekleşmesidir. Yürütülen bu büyük mücadelenin anlamı budur. Özellikle daha şimdiden yenik, bitik büyük saygı, sevgi, umuttan yoksun insanın kendini bir ordu kadar güçlü hissetmesi, büyük cesaret ve fedakarlık kadar çok engin duygularla duyumsanması uç vermiştir. Bu bile bu hareketi sürüklemeye, daha da büyük savaştırmaya, kazandırmaya yeter de artar bile. Buna da bu gelinen aşamada ulaşılmıştır.



Eski dünyayı sonuna kadar yıkacağız

Dediğim gibi, PKK'nin içten veya dıştan düşmanları çok olabilir; dostları ve militanları kadar, ajan, provokatörlerin tasallutuna da çokça uğrayabilir. Ama kendini böyle büyük gerçekleştirmesi de, tüm bu engellemelere karşı başarıyla savaşabilecek düzeyde olduğunu gösteriyor. Bunun tarihi bir gerçekleştirme olduğu rahatlıkla belirtilebilir. Yine bu konuda umutlar, hayaller var, ama gerçekleşen biraz da tarihe yaraşır olandır. Yıkılan eski hayallerdir; gerçekleşmeyen zalimin, sömürücünün, yine kölenin düşkünlüğüne biraz uygun olanlardır ki, varsın bunlar da yıkılsın. Bundan hiç endişe duymamak gerekir. Her türlü ezen, ezilenin iç içe süren dünyasına ilişkin yaklaşımlar yıkılmış, kurumlar parçalanmış, birleşmeler dağılmıştır. Bundan hiç üzüntü duymamak gerekir ve o eski dünyayı bu anlamda sonuna kadar yıkabilmeliyiz. Ama bu yeni insanın temelinde de yeniden insanlığı kurmak, en temel hücresinden tutalım en kapsamlı bileşimlerine kadar kurmak gerekir. Bu da yeni insanı inşa etmenin heyecan verici çalışmasıdır. Bundan sıkıntı duyulamaz ve bunun yolu ardına kadar açılmıştır.

Ben kendi gerçekliğimde bile şunu çok açıkça görebiliyorum: İnsanı sınırsız ele alma, geliştirme ve özgür temellerde gerçekleştirme, büyük bir tutku ve heyecan veriyor. Tek bir an bile bıktığımı ve bunu gerçekleştirme gücünde olamayacağımı, tek başımayken bile söylemedim. Aynı heyecan, aynı tutku üzerinde iddialı olma ve gün geçtikçe de inşanın başarılı geçtiğini görme bugün dostun da, düşmanın da kabul ettiği bir durumdur. İnsan maddi ve manevi olarak büyük kazanılıyor. Ben yoksulluklar dünyasını çok iyi biliyorum. Bir nan'a muhtaç olduğumuzu, bir beş-on kuruşa nasıl yalvararak ulaşmaya çalıştığımızı göz önüne getiriyorum. Bunu daha da genelleştirerek ezilenlerin yoksullaşmış dünyasını çok daha iyi görebiliyorum. Ancak şunu da görüyorum ki; emeğin doğru kullanımı, devrimci tarzda kullanımı sanıldığından daha fazla insana ihtiyaç duyduğu şeyleri dönemine göre kazandırabilir. Dönemin tekniğine, onun örgütleniş seviyesine göre ihtiyaç duyulan şeylerin kazanılması emeğin doğru-devrimci tarzda kullanılmasıyla mümkündür. Ama sorunu çözerken de, hiçbir biçimde ezilenlere ve bugün de bütün topluma layık görülen yaşama asla izin yoktur. Bugün resmi düzenin dayattığı toplumsal düzey bir kader değildir. Belki de en anlamsız toplumsal düzey olduğu gibi, insana ve yaşama büyük hakarettir.

Denilebilir ki, tarihte belki de Neron döneminde bile, hatta her düşen, yıkılan düzenin son günlerinde bile görülmemiş bir yozlaşma yaşanıyor. İnsanla en çok oynandığı, belki de bozuk paradan daha çok çarçur edildiği bir durum söz konusudur. Bizim devrimimizin büyük bir iddiası, bu insanla oynanmaya son vermektir. İnsana bu temelde en büyük saygıyı gösteren, yine toplumu bu temelde **"buna layık değilsin, gerekirse senin için, özgürlüğün için en büyük savaşımı vermekte kararlıyız"** diyen ve bunu yiğitçe, her türlü fedakarlığa katlanarak gösteren özellik PKK'nin büyüklüğüdür. Hiçbir gerekçe ileri sürmeden insanlığa en büyük yaklaşım gösterilmektedir. PKK'nin büyüklüğü buradadır ve bununla da kesinlikle kazanacaktır.

PKK insanlıkta büyük bir olaydır

Görülüyor ki, böyle bir parti aslında bir insanlık olayıdır. Kapitalist-emperyalist sistemin daha da gözden düşürmeye çalıştığı sosyalizm, bu anlamda büyük bir zafer kazanmıştır. Yine Türkiye somutunda, halklara bir zindan haline getirilen TC sınırları artık her düzeyde çözülüyor. Bu da en büyük demokrasidir. TC sınırlarının çözülmesiyle birlikte gelişen, bütün bir halklar demokrasisidir.

İşte bu aynı zamanda TC'ye alternatif bir kişiliğin oluşumudur. Bu kendine güvenme, savaşma imkanını bulma, onun başarılı adımlarını da artık pekiştirerek atabilme gücüdür. Bu da gerçekten büyük bir gerçekleştirme olaydır. Her ne kadar tam zaferden bahsetmiyorsak da ve zorlu koşullar devam edecektir diyorsak da büyük kazanımlar sağlanmıştır. Yine hiç kimse ucuz zafer beklemesin diyoruz. En küçük başarılar bile çok sıkı sıkıya PKK'nin tecrübesi temelinde ortaya çıkmıştır. Önderlik sanatının, ister stratejik, ister taktik düzeyde gerekleri göz önüne getirilerek, kılı kırk yarma, tedbirli olma, bilinen bütün diğer hususlarına yerinde ve zamanında anlam verme temelinde büyük bir çabayla ortaya çıktığını biliyoruz. Büyük bir öngörü kadar, güne yüklenmekle savaşsız bir an bile geçirilmeden, ancak başarının kesinleştirileceğini dikkate almayı bir an bile bilincimizden uzak tutmuyoruz. Eğer birisi kesin zafer istiyorsa, bunun bir an bile bilincinden uzak tutmayan önderliksel çabayla olacağını da asla gözardı edemez. Kesin zafer, kesin başarı böyle yürüyenlerin, savaşanların çabası sonucu olabilir ve şartımız da budur. Böyle savaşırsanız, ben kendimi de çok rahatlıkla özetleyerek söyleyebilirim ki, engelin büyüklüğü ne olursa olsun, olanaksızlıklarmış, zorluklarmış, adı bile söylenmeye değmez. Sen yeter ki, bu önderlik sanatının gereklerine göre yürü; gerisi kesinleşen zaferdir. Bu da en güzeli oluyor. Ama en güzel olanı, en büyük terbiyeyi, en büyük mantıksal yaklaşımı, en büyük iradeyi de gerektirir. Bunlarsız güzellik istenilemez, istenilip de yaşanılamaz. Bunun da bir önderlik kuralı olduğu, özgürlük sanatının önderlik tarzıyla elde edilmesinin ve giderek yaşama çekilmesinin böyle olduğu açıktır. İddialıysanız, iddianızı bu gerçekler temelinde yaşama çekin. Bunun dışında yaşam ilgileriniz, tutkularınız sizi yerle bir etmekten kurtaramaz.

Savaşın kazandırdığı yaşama inanmalıyız. Bu büyük bir tutku olarak hepimizi sarmalıdır. **"Esas tutkumuz, aşımız budur"** demeliyiz. Ama bunun da büyük bir sanatla icra edileceğini, büyük bir terbiye istediğini, özellikle tarzın, temponun, üslubun kesinlikle bu yürüyüşte gerekli olduğunu bir an bile gözardı edemeyiz.

Bu yıldönümü yeniden yaratmanın yılı olmalıdır

Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da her türlü sorumluluğu kaldırmak bu yaşam tarzımızın ta kendisidir. Kendimizi bildik bileli böyleyiz. Bundan gerisi size düşmüştür. Biz üzerimize düşeni layıkıyla, her koşul altında ve belki ölüm olsa da olmasa da, **"nereden gelirse de vız gelir"** dercesine yürütürüz. Ama isteriz ki, sizin de bu temelde bir yürüyüşte başarılı bir tarzınız olsun, onun gerçekleştirilmesine güç yetiresiniz. Buna da gereken değer, katkı sunulmuştur. Kullanılması kesinlikle sizin görevinizdir.

Hiç olmazsa bu 16. resmi yıldönümü değerlendirmemizde de ortaya koyduğumuz gibi, böyle zaferi yakınlaştırdığımız bir süreci yaşama şansına sahip olanlar olarak mutlak yerinde ve başarıyı kesinleştiren ölçülerle yaklaşmalıyız. Böyle bir yıldönümü sizin için de yeniden başlangıçların, yaratmanın yılı, yılları olmalıdır. Eğer bunu böyle ele alırsanız, sanıyorum kendinize de en layık olanı seçmiş olursunuz. En başta kendinize, bizlere, partiye, tüm halkımıza ve insanlığa yine layık olanı yapmış olursunuz. Bunu istemek size sadece saygının, sevginin, **"insan olarak yaşamalısın"** demenin bir gereği olarak yaklaşmak demektir. Bunun karşısında da durulamaz, gereklerinin yerine getirilmemesi ise hiç düşünülemez. Tam tersine, büyük fetih hareketi olarak, her tarihsel hareketin olduğu gibi, fırtına gibi eserseniz, bu tutkunuza, bu amacınıza, bu insan olma hayalinize başarı kazandıracağınız açıktır. Bunun dışında bir yaşam seçeneğiniz var mı? Hiç sanmıyorum, biten bir düzen size ne verebilir? Bitmiş, tükenmiş bir gelenek, daha dün içinden geldiğiniz yaşam size neyi sunabilir? Olmamış, çoktan ölmüş bir yaşam kalıntısı, fosili ne verebilir? Ama bizim önderlik yürüyüşümüz yaşamı verebiliyor ve verme tarzı da ortadadır. Sadece tercih demeyeceğim, sadece zorunlusunuz da demeyeceğim, bir de hem çok mutlu olmak, şanslı olmak, hem de amansız olmak tarzı da sizin olmalıdır. Böyle olursa, gerisi gelir.

Askerlik sanatının incelikleri, kitleleri politik yaşama çekmenin incelikleri hiç zor değildir. Özellikle tarz, tempo bana asla sorun gibi gelmemişti. İki kelimeyle bu işe başladım ve hem de mükemmel başladım. Şimdi de en ufacık bir zorlama yoktur. Niye siz böyle olmayasınız? Bu temelde size güveniyoruz ve daha fazla başarılı olacağınız kesindir. Her şey, bizi geleceğin üzerine yürümeye hem mecbur ve hem de amansız kılıyor.

Özel savaş insanlık dışı özellikleriyle saldırmaktan vazgeçmeyecektir ve hem de hiçbir tarihsel ve güncel savaşımda görülmediği kadar, bunu yapacaktır. Bunu bir an bile gözardı etmeyin. Ama bu doğruysa, bizim de kendi yaşam hakkımızı böyle anlamlı kazanmak biçiminde yüklenmemiz ve en az özel savaş kadar, kendi devrimci savaşımımızı dayatmamız da amansız ve kesindir. Bunun gerisini ne belirler? Kim savaşımına layıkıyla gereken yeri verirse, bu konuda sonuna kadar gerçekçi, amansız yüklenirse o kazanacaktır. Bunun dışında da hiçbirimize yaşam yolu yoktur, olsa da bin defa ölümden beterdir. Bu temelde partililere, ordu savaşçılarımıza, halkımıza partimizin 16. kuruluş yıldönümü kutlu olsun!

– Yaşasın PKK'nin 16. kuruluş yıldönümü!

– Yaşasın demokrasi, sosyalizm ve ulusal kurtuluş savaşımımız!

– Kahrolsun emperyalizm, sömürgecilik ve her türden gericilik!

26 Kasım 1994